

Valsts akciju sabiedrība „Latvijas gaisa satiksme”
Starptautiskā lidosta “Rīga”
Mārupes novads, LV-1053

APSTIPRINĀTS
VAS „Latvijas gaisa satiksme”
Valdes priekšsēdētājs
08.07.2015.

2014. GADA PĀRSKATS

LGS nostādne

LGS nodrošina drošu gaisa kuģu kustību, efektīvi un rentabli sniedzot stabilus un ilgtspējīgus aeronavigācijas pakalpojumus.

LGS atklāti un caurskatāmi sniedz aeronavigācijas pakalpojumus visiem klientiem, nediskriminējot tos pēc identitātes.

LGS ievēro aviācijas vadošo institūciju noteiktos pakalpojumu nosacījumus, kas pieejami *AIP*. Uzņēmuma vislielākā uzmanība tiek pievērsta lidojumu drošumam un klientu apmierinātībai.

Dokumenta identifikācijas lapa

Dokumenta apraksts			
Dokumenta nosaukums 2014. gada pārskats			
Identifikācijas numurs: AS-ATD/UP-02/1			
Versija:		1.0	
Izdošanas datums:		08.07.2015	
Kopsavilkums			
<p>2014.gada pārskats ietver LGS darbības būtiskākos rādītājus, informāciju par pakalpojumu kvalitāti un drošumu, personāla politiku, uzņēmuma modernizācijas gaitu un zvērinātu revidentu revidēto 2014.gada finanšu pārskatu. 2014.gada pārskats sagatavots atbilstoši sekojošajos normatīvajos aktos noteiktajam: Eiropas Parlamenta un Padomes 10.02.2004 Regula (EK) Nr.550/2004 par aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu vienotajā Eiropas gaisa telpā un 17.10.2011 Komisijas regula (EK) Nr. 1035/2011, ar kuru paredz kopīgas prasības aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanai.</p>			
Izstrādātājs: A.Sīviņa	tālr.: +371 67 300 848	Struktūrvienība: ATD	
Kontaktpersona: D.Tauriņš	tālr.: +371 67 300 911	Struktūrvienība: Valde	
Dokumenta statuss un klasifikācija			
Statuss:		Klasifikācija:	
Darba projekts	☐	Plašai sabiedrībai	☐
Saskaņota versija	☐	Ierobežotai lietošanai	☒
Apstiprināts dokuments	☒	Izmantošanai iekšējām vajadzībām	☐
Elektroniskais dublējums			
Datnes vārds: <i>Gada_parskats_2014_LV.doc</i>			
Saimnieka sistēma: <i>Microsoft Windows</i>	Vide: Tips – cietais disks	Programmatūra: <i>Microsoft Office Word 2010</i>	

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Sīviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 3 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

Dokumenta izmaiņu reģistrs

Turpmākā tabula uzrāda visu secīgo šī dokumenta izmaiņu vēsturi.

Versija	Datums	Izmaiņu iemesls	Izmainītās sadaļas/lappuses
1.0	2015.g. jūnijs	Sākotnējais darba dokuments	Visas
	07.07.2015	Saskaņots dokuments	
	08.07.2015	Apstiprināts dokuments	

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Sīviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 4 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

SATURA RĀDĪTĀJS

1. VADĪBAS ZIŅOJUMS.....	6
2. VALDES SASTĀVS. LGS STRUKTŪRA	9
3. PAMATINFORMĀCIJA PAR LGS UN UZŅĒMĒJDARBĪBAS KONTEKSTS	11
4. GAISA SATIKSME 2014. GADĀ.....	13
5. GALVENIE IZPILDES RĀDĪTĀJI	14
6. SNIEGTO PAKALPOJUMU LĪMEŅA KVALITĀTES NOVĒRTĒJUMS.....	15
7. GAISA SATIKSMES DROŠUMS.....	17
8. LATVIJA UN LGS EIROPĀ	19
9. PERSONĀLA POLITIKA	20
10. OFICIĀLO KONSULTĀCIJU GAITA AR PAKALPOJUMU SAŅĒMĒJIEM	22
11. TEHNISKĀ MODERNIZĀCIJA 2014. GADĀ.....	25
12. 2014. GADA BUDŽETA IZPILDES IZKLĀSTS	26
13. BUDŽETA IZPILDE 2014. GADĀ	33
14. PASKAIDROJUMI BUDŽETA IZPILDEI	34
Pielikums 1. 2014. GADA FINANŠU PĀRSKATS.....	39
Pielikums 2. SAĪSINĀJUMU SARAKSTS.....	40

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.20 14.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 5 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

1. VADĪBAS ZIŅOJUMS

Darbības veids

VAS „Latvijas gaisa satiksme” (turpmāk - LGS) galvenais pamatdarbības veids ir aeronavigācijas pakalpojumu sniegšana visiem gaisa telpas lietotājiem Rīgas lidojumu informācijas rajonā (LIR).

LGS vadības struktūra

LGS kapitāla daļu turētājs ir Latvijas Republikas Satiksmes ministrija. Sabiedrības darbību vada valde, kas darbojas, pamatojoties uz normatīvajiem aktiem, sabiedrības statūtiem un akcionāra lēmumiem. Valde organizē sabiedrības darbu atbilstoši starptautiskajiem un nacionālajiem normatīvajiem aktiem, starptautiskajiem standartiem, rekomendācijām un Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) dokumentiem.

Pārskata periodā sabiedrības valdes sastāvā notikušas izmaiņas. Valdes priekšsēdētājs ir Dāvids Tauriņš un darbu turpina valdes locekļi Elmārs Švēde un Ilze Aleksandroviča. Baiba Broka valdes locekles amatu ieņem līdz 2014.gada 28.janvārim un atgriežas šajā amatā 2014.gada 1.septembrī. Gints Freimanis LGS valdes locekļa amatu ieņem līdz 2014.gada 13.novembrim. Strukturālas izmaiņas sabiedrībā pārskata gadā nav notikušas un sabiedrības struktūru veido pieci departamenti:

- Gaisa satiksmes vadības departaments;
- Tehniskā nodrošinājuma departaments;
- Administratīvais departaments;
- Attīstības departaments;
- Kvalitātes nodrošināšanas departaments.

Gaisa satiksme 2014. gadā un galvenie finanšu rādītāji

Neskatoties uz nenoteiktības kāpumu, kopējais apkalpoto lidojumu skaits 2014.gadā sasniedza 243 346 lidojumus, kas ir par 6 840 (2,89%) lidojumiem vairāk nekā 2013.gadā. Tas ir augstākais 1 kalendārā gada laikā reģistrētais lidojumu skaits uzņēmuma vēsturē.

Izpildot plānoto ieņēmumu un izdevumu apjomu, uzņēmums 2014.gadā nopelnīja 215 068 EUR, panākot 0,87% rentabilitāti.

Vienlaicīgi uzņēmums, saskaņā ar apstiprināto Latvijas Republikas nacionālās darbības uzlabošanas plānu turpināja vienības maksas samazināšanu gaisa telpas lietotājiem. 2014.gadā lietotā vienības maksa par vienu vienību bija 28.44 EUR, kamēr 2013.gadā – 29.13 EUR.

Nepārtraukts tehniskās modernizācijas process

Nepārtraukta tehniskā modernizācija ir Eiropas GSV Ģenerālplāna prasība un tā tiek īstenota saskaņā ar Eiropas vienotās gaisa telpas ieviešanas programmu (ESSIP), kas ir plānošanas, monitoringa un atskaišu instruments. ESSIP ir LGS tehnoloģiskās attīstības virzītājs un veids, kā harmonizēt Eiropas aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju nepārtrauktu un līdzvērtīgu attīstību.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Sīviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 6 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

Pārskata gadā ir īstenoti vairāki tehniskie projekti, starp kuriem kā nozīmīgākos var minēt: Automatizētās GSV sistēmas (ATRACC) modernizācija ļauj ieviest jaunas funkcijas, līdz ar to paplašinot sistēmas funkcionalitāti.

Pārskata periodā tika uzsākta balss sakaru un vadības sistēmas modernizācija, kas nodrošina GSV dispečeriem operatīvu zeme-zeme un gaiss-zeme komunikāciju iespēju. Līdz ar to LGS iegūs paplašinātu, mūsdienīgu un ilgtspējīgu sistēmu.

Tika uzsākta A-SMGCS centrālās daļas modernizācija. Sistēma nodrošina maršrutēšanas, vadības un novērošanas funkcijas, lai kontrolētu gaisa kuģu un citu transportlīdzekļu pārvietošanos lidlaukā, saglabājot noteikto drošuma līmeni jebkuros laika apstākļos. Projekts paredz jaunākās paaudzes datortehnikas un programmatūras uzstādīšanu, lai paplašinātu sistēmas funkcionālās iespējas un uzturētu augstu drošuma līmeni, kā arī savienošanu ar lidostas ugunu kontroles sistēmu. Projektu plānots pabeigt 2015.gadā.

2014.gadā tika pabeigta ANOF (AFTN/NOTAM/OPMET/FPMS) sistēmas paplašināšana, pievienojot aeronavigācijas un meteoroloģiskās informācijas moduli, kas nodrošina iespēju šo informāciju izmantot daudz plašākam lietotāju skaitam. Ar šīs sistēmas palīdzību tiek veikta gaisa kuģiem ļoti būtiskas informācijas apmaiņa, kā piemēram, briesmu signāla pārraidīšana, ārkārtas paziņojumi, lidojuma drošuma informācija, meteoroloģiskie ziņojumi, lidojuma informācija un aeronavigācijas administratīvā informācija.

2013.gadā tika uzsākts ATIS/VOLMET/D-ATIS/D-VOLMET sistēmas nomainīšanas projekts. Tā tika iegādāta 2005.gadā, un sistēmas piegādātājs vairs nenodrošināja tās uzturēšanu. Sistēma nodrošinās nepārtrauktu reģistrētās aeronavigācijas informācijas translāciju termināļa rajonā un meteoroloģiskās informācijas pārraidīšanu gaisa kuģiem lidojuma laikā. Jaunā sistēma tiks savienota ar citām LGS sistēmām un nodrošinās plašu pakalpojumu klāstu. To būs iespējams paplašināt, nepieciešamības gadījumā ļaujot LGS pielāgoties reģionālo lidostu un struktūrvienību vajadzībām. 2014.gadā notika šī sistēmas testēšana ražotnē (SAT). Tā ir uzinstalēta Rīgā un līdz 2015.gada rudenim ir plānots uzsākt tās ekspluatāciju.

Dalība starptautiskajās organizācijās

2014.gadā LGS turpināja stiprināt savu atpazīstamību un pozīcijas starptautiskajā vidē. LGS uzņēmējdarbības attīstību galvenokārt nosaka Eiropas Vienotās gaisa telpas ietvars (SES), kā arī LGS starptautiskās saistības. Līdz ar to, 2014.gadā LGS turpina sadarboties ar aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem NEFAB ietvaros, kā arī ar Zviedrijas un Dānijas funkcionālo gaisa telpas bloku (DK/SE FAB), lai izveidotu kopīgu brīvo maršrutu gaisa telpu (NEFRA projekts) virs abiem FABiem un sagatavotu pamatu tālākai FABu sadarbībai.

2014.gadā LGS turpināja piedalīties Borealis aliansē, kuras mērķis ir vēl vairāk uzlabot biznesa sadarbību starp Ziemeļeiropas aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem. Tika uzsākts Borealis FRA projekts, lai nodrošinātu kopīga brīvo maršrutu koncepta realizāciju visās Borealis ANSPs kontrolējamās gaisa telpās.

LGS speciālistu profesionalitāti novērtējušas arī starptautiskās aviācijas institūcijas, uzticot vadīt augsta līmeņa darba grupas – LGS valdes priekšsēdētājs ir *EUROCONTROL ANSB (Air Navigation Service Board)* priekšsēdētājs; LGS speciālisti veic ICAO Gaisa satiksmes vadības pārvaldības grupas (ATMGE) priekšsēdētāja un Aeronavigācijas informācijas pārvaldības grupas sekretāra pienākumus; LGS darbiniekiem uzticēti NEFAB Finanšu kontroliera un NEFAB komunikācijas menedžera pienākumi.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 7 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

Turpmākā attīstība

Turpmāko uzņēmuma attīstību nosaka SES II. Galvenais uzsvars tiek likts uz lidojumu drošuma un gaisa telpas lietotājiem sniegto pakalpojumu kvalitātes un efektivitātes paaugstināšanu.

Parakstīts:

Rīgā, 2015.gadā

Dāvids Tauriņš, valdes priekšsēdētājs

Ilze Aleksandroviča, valdes locekle

Elmārs Švēde, valdes loceklis

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 8 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

2. VALDES SASTĀVS. LGS STRUKTŪRA

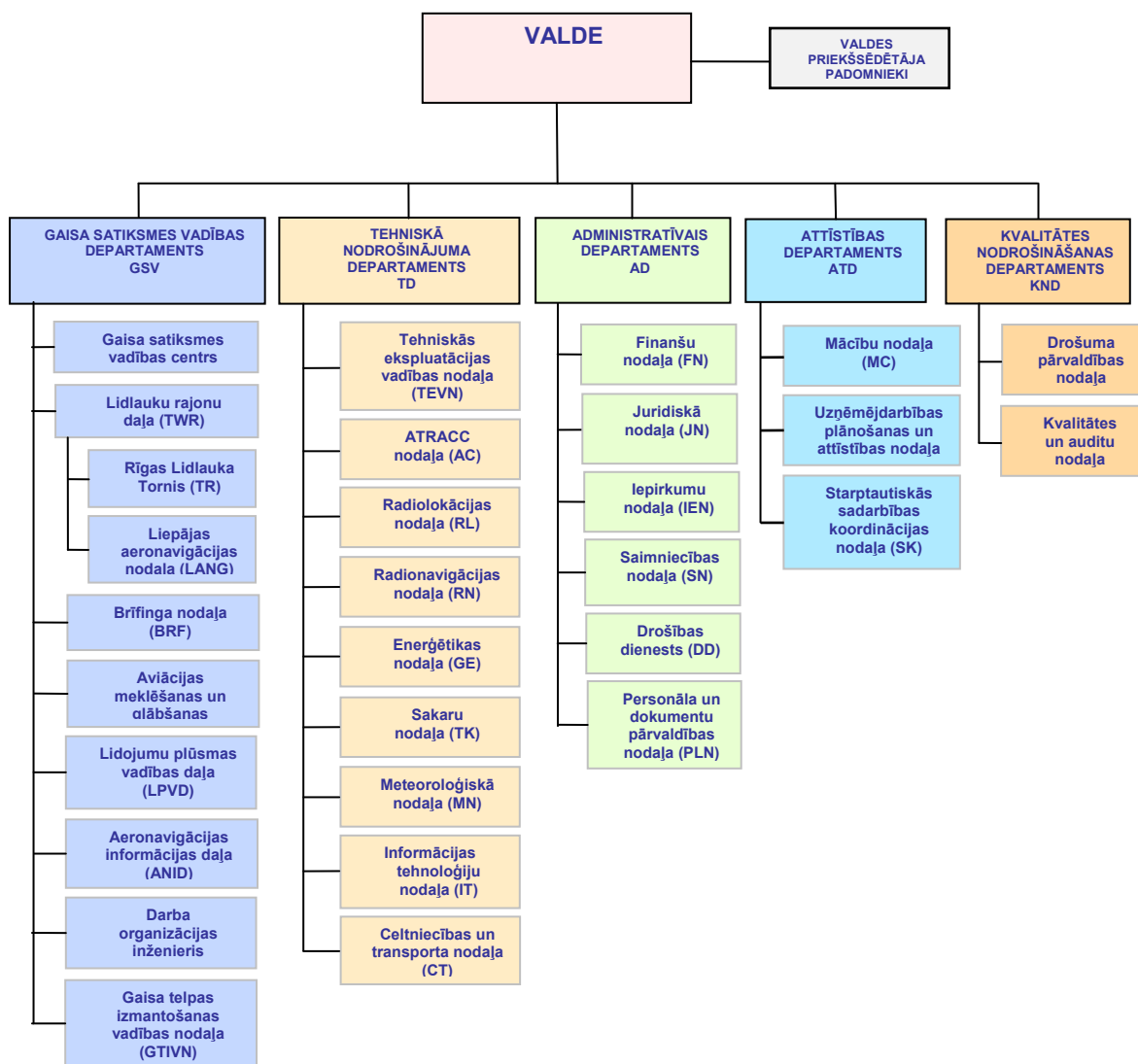
2014.gadā valsts kapitāldaļu turētāja, Latvijas Republikas Satiksmes ministrijas, pārraudzību valsts akciju sabiedrībā „Latvijas gaisa satiksme” īstenoja Satiksmes ministrijas valsts sekretāra vietniece Džineta Innusa.

2014. gadā LGS darbību vadīja valde šādā sastāvā:

- Dāvids Tauriņš (valdes priekšsēdētājs) no 24.03.2010; ar 24.03. 2013. atkārtoti iecelts valdes priekšsēdētāja amatā
- Baiba Broka (valdes locekle):
no 10.07.2009. līdz 28.01.2014.
no 01.09.2014. līdz 07.01.2015.
- Elmārs Švēde (valdes loceklis) no 25.05.2010; ar 25.05.2013. atkārtoti iecelts valdes locekļa amatā
- Gints Freimanis (valdes loceklis) no 01.12.2011. līdz 13.11.2014.
- Ilze Aleksandroviča (valdes locekle) no 16.06.2012.

Uzņēmuma struktūru skatīt 2.1. attēlā.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 9 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

2.1. att. LGS struktūra

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 10 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

3. PAMATINFORMĀCIJA PAR LGS UN UZŅĒMĒJDARBĪBAS KONTEKSTS

Vēsture un statuss

LGS dibināta 1991.gada 21.oktobrī kā aeronavigācijas pakalpojumu uzņēmums ar 100% valsts kapitāla daļām uz likvidētās „Aeroflot” struktūras bāzes.

1997.gada 12.jūnijā uzņēmums mainīja savu juridisko statusu un kļuva par valsts akciju sabiedrību, saglabājot to pašu nosaukumu. 2004.gada 11.oktobrī LGS saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem tika ierakstīta Komercreģistrā kā Gaisa telpas izmantošanas un gaisa satiksmes organizēšanas valsts akciju sabiedrība „Latvijas gaisa satiksme”, bet 2006.gada 17.februārī nosaukums tika mainīts uz valsts akciju sabiedrība „Latvijas gaisa satiksme”.

Vīzija

LGS savā attīstībā cenšas sasniegt līmeni, kas ļautu kļūt par visatzītāko un visaugstāk novērtēto aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju reģionā, vērtējot pēc šādiem kritērijiem:

- sniegto pakalpojumu drošums un kvalitāte;
- finansiālā efektivitāte;
- darbinieku lojalitāte, pateicoties labiem darba apstākļiem, karjeras izaugsmes iespējām un konkurētspējīgam atalgojumam.

Misija

LGS efektīvi un rentabli nodrošina drošu gaisa kuģu kustību, sniedzot stabilus ilgtermiņa aeronavigācijas pakalpojumus.

Kompetence

LGS optimizē gaisa telpas izmantošanu, sniedzot efektīvus un uzticamus aeronavigācijas pakalpojumus savā atbildības jomā, kā visaugstākās prioritātes uzdevumu izvirzot pieprasīto lidojumu drošības līmeni. Uzņēmuma darbības pamatprincips ir sniegt kvalitatīvus pakalpojumus par adekvātam un konkurētspējīgam cenām.

LGS, kā aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs, piedāvā saviem klientiem gaisa satiksmes vadības (ATS), meteoroloģijas (MET), aeronavigācijas informācijas (AIS), sakaru, navigācijas un novērošanas (CNS) pakalpojumus.

Uzņēmums sniedz gaisa satiksmes pakalpojumus vispārējai gaisa satiksmei (GAT) un visiem militārajiem lidojumiem, kas darbojas kā GAT. LGS sastāvā ietilpst arī Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs.

Strādājot tirgus ekonomikas vidē, LGS ir uz klientiem orientēts uzņēmums un, atbilstoši starptautiskajiem standartiem, nodrošina visus LR gaisa telpas lietotājus ar vienādas kvalitātes pakalpojumiem. Uzņēmuma galvenais ienākumu avots ir aeronavigācijas maksājumi, kas tiek iekasēti par sniegtajiem pakalpojumiem. LGS nesaņem finansējumu no valsts budžeta un ir viens no lielākajiem nodokļu maksātājiem Latvijā.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Sīviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 11 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

LGS ir vienīgais gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzējs Latvijā. Kā uzņēmums, kas darbojas civilās aviācijas nozarē, LGS pārraudzību nodrošina Satiksmes ministrija un to kontrolē Latvijas Civilās aviācijas aģentūras (LCAA).

Ģeogrāfiskās robežas

LGS sniedz aeronavigācijas pakalpojumus Rīgas Lidojumu informācijas rajonā (Rīgas FIR), kas ir "Eiropas Aeronavigācijas plānā" (ICAO Doc. 7754) iezīmētā gaisa telpa un stiepijas augšup no zemes virsmas bez augšējās robežas.

Piegulošās *FIR/UIR* zonas:

- *ECAC* valstis:
 - ziemeļos: Tallinas *FIR/UIR* (Igaunija);
 - rietumos: Malmes un Stokholmas *FIR/UIR* (Zviedrija);
 - dienvidos: Viļņas *FIR/UIR* (Lietuva).

- Valstis, kas nav *ECAC* dalībvalstis:
 - austrumos: Sankt-Pēterburgas *FIR* (Krievijas Federācija);
 - dienvidaustrumos: Minskas *FIR/UIR* (Baltkrievija).

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Sīviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 12 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

4. GAISA SATIKSME 2014. GADĀ

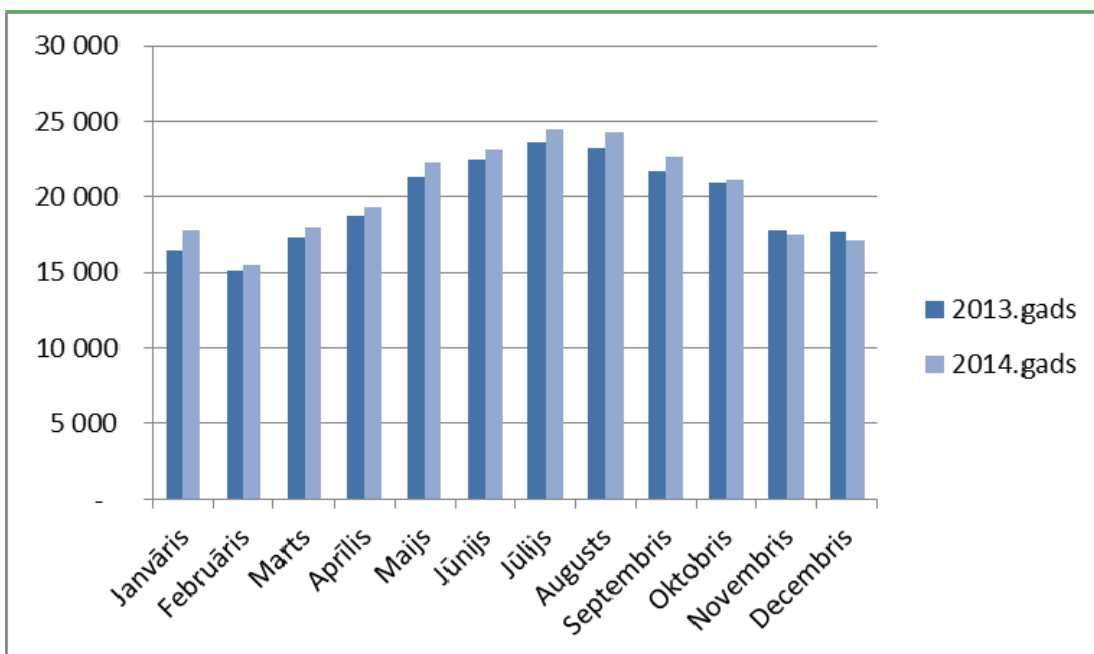
2014.gadā Rīgas LIR tika apkalpoti 243 346 lidojumi, kas ir par aptuveni 2.9% jeb 6 840 lidojumiem vairāk salīdzinājumā ar 2013.gadu. Tranzītlidojumu skaits ir palielinājies par 5 %, savukārt lidojumu skaits uz/no Rīgas ir samazinājies par 2.4 %.

- Tranzītlidojumi 177 770 (73.1 % no kopējā lidojumu skaita)

- Lidojumi uz/no Rīgas: 65 576 (26.9 % no kopējā lidojumu skaita).

Rīgas ACC ir vērojamas noteiktas sezonāla rakstura satiksmes plūsmas izmaiņas (4.1. att.). Vidēji ikdienas satiksmes plūsmu veido aptuveni 666 lidojumi dienā.

2014.gada visintensīvākā diena bija 2014.gada 30.augusts, kad tika reģistrēti 845 lidojumi.

4.1. att. Gaisa satiksmes intensitātes sezonālais raksturs

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 13 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

5. GALVENIE IZPILDES RĀDĪTĀJI

LGS, kā uzņēmums, kas darbojas saskaņā ar ISO 9001:2008 kvalitātes standartu, apzinās, cik svarīgs ir sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtējums skaitlisko rādītāju izteiksmē.

Ņemot vērā vispārpieņemto aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju kvalitātes novērtēšanas praksi pēc galvenajām darbības sfērām, LGS, kā skaitliski nosakāmus mērķus, 2014.gadam ir izvirzījis sekojošus plānotos un faktiskos rādītājus (*Key Performance Indicators - KPI*).

KPI drošuma un GSV pakalpojumu kvalitātes jomā

5.1. tabula

Galvenā izpildījuma joma	Galvenais izpildījuma rādītājs	Plāns	Fakts
Drošums	D1* - Drošuma pārvaldības efektivitāte (D1)*	60,5%	67 %
	D2* - Nopietnības klasifikācijas shēmas piemērošana (D2)*	Jā	Jā
	D3* - „Taisnīguma kultūra”	Jā	Jā
	D5 - Distancēšanās minimuma pārkāpšana (A, B, C nopietnības kategorijas drošuma atgadījumi)	≤2,2E-05	1.64E-05
Izmaksu efektivitāte	E1* - Noteiktā maksa par maršruta vienību (EUR)	28.44	28.44
	E2* - Noteiktā maksa par maršruta vienību (EUR)	23.96	23.97
Kapacitāte	K1* - Maršruta ATFM kavējums (minūtes uz lidojumu)*	0.03	0
AIS pakalpojumu kvalitāte	Izplatīto aeronavigācijas datu kvalitāte (A1)	100%	100%
	Aeronavigācijas datu izsekojamība (A2)	90%	100%
	Aeronavigācijas datu piemērošanas datumu ievērošana (A3)	100%	100%
Tehnisko sistēmu pieejamība	MET	99.00%	100.00%
	SUR	99.00%	99.94%
	ATRACC	99.80%	100.00%
	NAV	98.80%	99.75%
	COM	99.80%	99.95%
	TOTAL	99.28%	99.93%

* KPI ir rekomendēta EK Regulā Nr. 691/2010.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 14 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

6. SNIEGTO PAKALPOJUMU LĪMEŅA KVALITĀTES NOVĒRTĒJUMS

LGS Kvalitātes sistēmas pilnveide

2014.gadā tika uzsākts darbs pie LGS Kvalitātes sistēmas modernizācijas. Šī procesa ietvaros tika uzsākts darbs pie Kvalitātes sistēmas elektroniskās rokasgrāmatas specifikācijas izstrādes. Pēc specifikācijas izstrādes sākotnēji tika pieņemts lēmums par LGS vajadzībām atbilstošas oriģinālas programmatūras izstrādāšanu, taču izanalizējot potenciālo sistēmas izstrādātāju piedāvājumus, kā arī veicot padziļinātu programmatūras tirgū pieejamo gatavo risinājumu izpēti, tika secināts, ka tirgū pieejami jau gatavi, LGS vajadzības apmierinoši piedāvājumi, kas var piedāvāt plašāku pielietojumu nekā sākotnēji iecerētā Kvalitātes sistēmas modernizācija. Tāpēc tika pieņemts lēmums veikt tirgū pieejamo gatavo produktu papildus izpēti, sevišķu uzmanību veltot risinājumos pieejamajām funkcionālajām iespējām modelēt procesus, analizēt mijiedarbību un savstarpējo ietekmi, noteikt procesu mērīšanas kritērijus, veikt procesu mērījumus un uzkrāt šo mērījumu rezultātus tālākai analīzei. Produktu analīze tika uzsākta 2014.gada decembrī un tiek turpināta 2015.gadā.

Paralēli kvalitātes sistēmas rokasgrāmatas un procesu pārvaldības aktivitātēm, 2014.gadā tika pārskatīti esošajā rokasgrāmatā norādīto procesu efektivitātes mērīšanas kritēriji. Šī procesa ietvaros 2014.gada nogalē tika izstrādāta jaunas pārvaldības pārskata procedūras versijas projekts. Jaunā procedūras redakcija precizē kārtību, kādā tiek sagatavota pārvaldības pārskatā iekļaujamā informācija par LGS pakalpojumu kvalitāti un procesu izpildījumu. Pārvaldības pārskata procedūras izstrādes procesā tika identificēti vairāki ar iesniedzamo datu sagatavošanu un iesniegšanu saistīti procedūras jaunajā redakcijā neskaidri aspekti, tāpēc darbs pie procesu mērījumu un pārvaldības pārskata sagatavošanas procedūras tiks turpināts 2015.gada 1. pusgadā.

Tāpat pārvaldības pārskata procedūras jaunā redakcija precizēs kārtību, kādā LGS tiek noteikti un apstiprināti kvalitātes mērķi. Jaunā kārtība stāsies spēkā brīdī, kad tiks apstiprināta jaunā Pārvaldības pārskata procedūras redakcija.

LGS sniegto pakalpojumu kvalitāte

LGS sniegto pakalpojumu kvalitātes līmeni novērtē pēc uzņēmuma kvalitātes sistēmas novērtējuma, kurš veidojas, analizējot gan ārējo organizāciju novērtējumu, gan iekšējo jeb pašnovērtējuma rezultātus.

LGS kvalitātes sistēmas sertifikācijas procesa ietvaros 2014.gada novembrī notika sistēmas uzraudzības audits, kuru veica sertifikācijas organizācijas *Bureau Veritas Certification Latvia* auditori. Līdzīgi kā pārsertifikācijas auditā, arī uzraudzības auditu nodrošināja civilās aviācijas un aeronavigācijas pakalpojumu jomā kompetenta auditoru komanda. Audita laikā neatbilstības netika konstatētas. Audita laikā liela uzmanība tika veltīta prasību personāla kompetences noteikšanai un kompetenci apliecināšanu pierakstu uzturēšanai. Atbilstoši auditā tika fiksēta viena ar personāla kompetences pierakstu uzturēšanu saistīta pilnveides iespēja. Audita ziņojumā pozitīvi novērtēta LGS prakse, izstrādājot kompetences shēmas arī personālam (Gaisa telpas izmantošanas nodaļa, Brīfinga nodaļa, Lidojumu plūsmas vadības daļa), kuram šādu shēmu izveidi nereglamentē normatīvie akti.

Kā vēl viens LGS sniegto pakalpojumu kvalitātes līmeņa indikators ir vērtējams gada laikā saņemto klientu sūdzību vai pretenziju skaits.

Lai izzinātu klientu viedokli par LGS pakalpojumu kvalitāti un izzinātu klientu un ieinteresēto pušu vajadzības, LGS pastāvīgi komunicē ar partneriem – nacionālās aviokompānijas airBaltic speciālistiem, kolēģiem lidostā „Rīga”, gaisa telpas izmantotājiem, militārajām

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 15 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

struktūrām, aeronavigācijas informācijas un aeronavigācijas datu sniedzējiem un aeronavigācijas informācijas saņēmējiem.

Ne tiekoties ar sadarbības partneriem/ klientiem klātienē, ne jebkādā citā veidā 2014.gadā LGS sūdzības vai pretenzijas par sniegtajiem pakalpojumiem nav saņēmis.

Lai nodrošinātu aeronavigācijas informācijas pakalpojumu kvalitāti, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, 2014.gadā LGS formalizēja attiecības ar aeronavigācijas informācijas un aeronavigācijas datu sniedzējiem, kā arī uzsāka normatīvo aktu prasībām atbilstošas programmatūras ekspluatāciju. Šobrīd LGS ir viens no retajiem aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzējiem, kura rīcībā ir normatīvo aktu prasībām atbilstoša aeronavigācijas informācijas saņemšanai, apstrādei, uzturēšanai un izplatīšanai nepieciešamā infrastruktūra. Ņemot vērā šo jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasību sarežģītību, darbs pie nepieciešamās infrastruktūras (informācijas sistēmu un rīku) ieviešanas tiks turpināts arī 2015.gadā.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 16 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

7. GAISA SATIKSMES DROŠUMS

LGS drošuma pārvaldības sistēmas darbība, sniedzot aeronavigācijas pakalpojumus 2014.gadā, balstījās uz LGS apstiprināto aeronavigācijas pakalpojumu drošuma politikas realizēšanu. LGS drošuma pārvaldības sistēma 2014.gadā turpināja aktīvi reaģēt uz lidojumu drošuma atgadījumiem, atgadījumu izmeklēšanu, korektīvo darbību noteikšanu un proaktīvās darbības tādas jomās kā, apdraudējumu novērtēšana un risku noteikšana un to mazināšana pirms jebkādu izmaiņu ieviešanas aeronavigācijas pakalpojumos, pamācību iegūšana no notikušajiem drošuma atgadījumiem un šo pamācību izplatīšana uzņēmuma personālam.

2014.gadā LGS galvenais mērķis drošuma pārvaldībā bija uzturēt esošo aeronavigācijas pakalpojumu drošuma līmeni un, cik vien iespējams, minimizēt gaisa satiksmes vadības drošuma atgadījumu skaitu uz kopējo lidojumu daudzumu Rīgas informācijas rajonā.

2014.gadā drošuma novērtēšana tika veikta arī pamatojoties uz Eiropas ATM drošuma gaisa telpas snieguma rādītājiem (APF), novērtējot galvenos noteicošos rādītājus un atpalikšanas rādītājus.

LGS turpināja uzņēmuma drošuma pārvaldības sistēmas pilnveidošanu, izmantojot pirmā atskaites perioda (RP1) paredzētos galvenos drošuma rādītājus (KPI), tādus kā:

- drošuma pārvaldības efektivitāte;
- drošuma novērtēšanas līdzekļa (RAT) izmantošana drošuma atgadījumu novērtēšanā un izmeklēšanā;
- taisnīguma kultūras esamības (ieviešanas) pakāpe.

2014.gadā EASA novērtējumā drošuma pārvaldības efektivitāte LGS sasniedza 67 % līmeni, kā arī tika apstiprināta drošuma novērtēšanas līdzekļa (RAT) izmantošana drošuma atgadījumu novērtēšanas un izmeklēšanas praktiskajā darbībā un pasākumi taisnīguma kultūras uzturēšanā.

Plānveida drošuma kultūras ieviešanai 2014.gadā tika apstiprināts drošuma kultūras ieviešanas plāns 2014. - 2016.gadiem, tika gatavota drošuma kultūras pirmreizējai aptaujai nepieciešamā dokumentācija.

Pārskata gadā LGS turpināja drošuma pārvaldības personāla apmācības un tā kvalifikācijas paaugstināšanu.

2014.gadā Drošuma pārvaldības nodaļas darbinieki piedalījās plānotajos mācībuursos Luksemburgas aeronavigācijas institūtā par šādām tēmām:

- izpratne par datu apstrādes secīgumu GSV (Understanding the Data Processing Chain in ATM);
- SES sadarbība un mijiedarbība (SES Interoperability);
- Darbības uzlabošanas sistēmas vispārīgs apskats (A General overview of the Performance Scheme).

2014.gadā drošuma pārvaldības sistēmas harmonizācijas projekta priekšlikumi tika apstiprināti NEFAB pārvaldības kolēģijā un NEFAB drošuma darba grupa (Safety BDA) turpināja strādāt pie projekta uzsākšanas un nepieciešamo aktivitāšu definēšanas. Kā viens no pamatvirzieniem, kas attiecināms NEFAB FRA projekta ekspluatācijas uzsākšanai ir drošuma atgadījumu un izmeklējumu informācijas apmaiņa starp NEFAB ANSP. 2015. gada

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 17 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

pirmajā pusgadā ir iepļānota sapulce visu NEFAB ANSP drošuma atgadījumu ziņošanas un izmeklēšanas speciālistiem kopā ar NEFAB Safety BDA darba grupas pārstāvjiem.

2014.gadā katrs NEFAB ANSP izstrādāja lokālo drošuma novērtējumu, pamatojoties uz NEFAB PMO izstrādātiem dokumentiem, kuri tika iesniegti katram NEFAB ANSP. Tā kā tika noteikta nepieciešamība veikt lokālo drošuma novērtējumu harmonizāciju, bija organizētas vairākas tikšanās ar NEFAB ANSP drošuma novērtējumu ekspertiem. Lokālo NEFAB FRA drošuma novērtējumu iesniegšana katrā NEFAB NSA ir paredzēta 2015.gadā, pirms NEFAB FRA ekspluatācijas uzsākšanas.

2014.gadā notika divas GSV departamenta visu struktūrvienību darbinieku sezonu maiņas sanāksmes pirms pavasara-vasaras un rudens-ziemas sezonu uzsākšanas, kur tika apskatīti ar GSV pakalpojumu kvalitāti un drošumu saistītie jautājumi.

2014.gadā uzņēmumā tika veikta ar GSV sistēmu un procedūru grozījumiem saistīto apdraudējumu identificēšana, riska mazināšana un sagatavotas 30 drošuma lietas, 20 no tām, pēc civilās aviācijas struktūru pieprasījuma. Civilās aviācijas darbības nodrošināšanai tika sagatavotas šādas galvenās drošuma lietas:

- Gaisa telpas struktūras izmaiņas Rīgas lidojumu informācijas rajonā;
- Rīgas gaisa satiksmes vadības Torņa modernizācija;
- Gaisa satiksmes vadības sistēmas ATRACC+ modernizācija;
- Rīgas (EVRA) lidlauka ILS/DME 36 sistēmas funkcionālās izmantošanas paplašināšana - CAT II;
- Rīgas (EVRA) lidlauka DVOR432/DME435 „Rīga” (RIA) radiobāku sistēma;
- ANS mobilo sakaru pakalpojumu balss sakaru sistēmas modernizācija;
- "VAS Starptautiskā lidosta "Rīga" lidlauka ekspluatācijas procedūras zemas redzamības apstākļos" drošuma novērtējums;
- Rīgas (EVRA) lidlauka CAT II lidojumu procedūru drošuma novērtējums.

Pēc citu valsts struktūru pieprasījuma tika sagatavotas 10 drošuma lietas.

Kopumā pārskata gadā tika sagatavotas 30 drošuma lietas:

20 Drošuma lietas CIVIL

10 drošuma lietas MIL

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 18 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

8. LATVIJA UN LGS EIROPĀ

Latvija ir Eiropas Savienības dalībvalsts un Starptautiskās Civilās Aviācijas Organizācijas (ICAO) locekle.

Visa valsts aeronavigācijas sistēma balstās uz 1944. gada Čikāgas konvenciju par Starptautisko civilo aviāciju.

Ņemot vērā to, ka Latvija ir pilnvērtīga ES un Eiropas Civilās Aviācijas Konferences (ECAC) locekle, tai jāpilda Eiropas Savienības dalībvalsts un ECAC dalībnieces saistības. Raugoties no šīm globālajām pozīcijām, Eiropas vienotās gaisa telpas programma (*Single European Sky*, turpmāk – SES), un Eiropas Vienotās gaisa telpas ieviešanas plāns (*European Single Sky Implementation Plan*, turpmāk ESSIP), kā ieviešanas līdzeklis, bija svarīgākie ārējie faktori, kuri turpināja ietekmēt LGS attīstību.

2014.gadā LGS turpināja stiprināt savu atpazīstamību un pozīcijas starptautiskajā vidē. LGS uzņēmējdarbības attīstību galvenokārt nosaka Eiropas Vienotās gaisa telpas ietvars (SES), kā arī LGS starptautiskās saistības. Līdz ar to, 2014.gadā LGS turpina sadarboties ar aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem NEFAB ietvaros, kā arī ar Zviedrijas un Dānijas funkcionālo gaisa telpas bloku (SE/DK FAB), lai izveidotu kopīgu brīvo maršrutu gaisa telpu (NEFRA projekts) virs abiem FABiem un sagatavotu pamatu tālākai FABu sadarbībai.

2014.gadā LGS turpināja piedalīties Borealis aliansē, kuras mērķis ir vēl vairāk uzlabot biznesa sadarbību starp Ziemeļeiropas aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem. Tika uzsākts Borealis FRA projekts, lai nodrošinātu kopīgas brīvo maršrutu koncepcijas realizāciju visās Borealis ANSP kontrolējamās gaisa telpās.

LGS speciālistu profesionalitāti novērtējušas arī starptautiskās aviācijas institūcijas, uzticot vadīt augsta līmeņa darba grupas – LGS valdes priekšsēdētājs ir EUROCONTROL ANSB (*Air Navigation Service Board*) priekšsēdētājs; LGS speciālisti veic ICAO Gaisa satiksmes vadības pārvaldības grupas (ATMGE) priekšsēdētāja un Aeronavigācijas informācijas pārvaldības grupas sekretāra pienākumus; LGS darbiniekiem uzticēti NEFAB Finanšu kontroliera un NEFAB komunikācijas menedžera pienākumi.

LGS sniegtie aeronavigācijas pakalpojumi un uzņēmuma darbība pilnībā atbilst Eiropas Komisijas Regulas (EK) 1035/2011 prasībām, ko apliecina 2010.gada 20.decembrī saņemtais sertifikāts, kas ir spēkā līdz 2016.gada decembrim. Šis sertifikāts sniedz iespēju piedāvāt savus aeronavigācijas pakalpojumus visās ES dalībvalstīs.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Sīviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 19 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

9. PERSONĀLA POLITIKA

Lai LGS kā uzņēmums būtu konkurētspējīgs un dinamisks, uz zināšanām un pieredzi balstīts, ar ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi un darbavietām, kas kļūst arvien pievilcīgākas darbiniekiem un ar plašāku sociālo sasaisti starp uzņēmuma pārvaldību un izpildītājiem, 2014.gadā LGS turpināja realizēt uzņēmuma personāla politiku, kas paredz nepārtrauktu personāla profesionālās kompetences uzturēšanu un attīstību.

Lai īstenotu personāla vadību, LGS ir noteikusi personāla organizācijas būtiskākos elementus:

- personāla plānošana - darbinieku skaits iespējami precīzi tiek noteikts pēc veicamā darba apjoma, kvalitātes, vietas un laika – “Īstais cilvēks, ar īstajām iemaņām, īstajā amatā veic īsto darbu”;
- objektīvs personāla atlases process;
- personāla ievadīšana darbā, nodrošinot darbiniekus ar vispārējo un konkrēto informāciju;
- personāla attīstība - darbinieku izglītības un kvalifikācijas celšanas atbalstīšana ar dažādu programmu palīdzību – akadēmisko izglītību (maģistra un doktora grāda iegūšanai saistībā ar specialitāti), stažēšanos, pieredzes apmaiņu, apgūstot starptautisko pieredzi, piedaloties konferencēs,ursos, semināros.

Personāla kompetences uzturēšanas pārvaldības elements 2014.gadā bija kvalificēta, apmācīta un mainīgai darba videi pielāgoties spējīga personāla pilnveidošanās nodrošināšana.

Personāls, tā kompetence un profesionālā izaugsme ir LGS sniegto aeronavigācijas pakalpojumu drošības un stabilitātes pamats. Pārskata gada beigās LGS štatu sarakstā bija 359 darbinieki.

Darbinieku profesionālā sagatavotība prasa pastāvīgu ieguldījumu un LGS pamatdarbības veids – gaisa satiksmes vadība, kā nepārtraukts process, izvirza specifiskus personāla atlases un skaita kritērijus.

Viena no personāla stratēģijas pamatnostādņēm ir - LGS darbinieks ir izglītots darbinieks. Lai to nodrošinātu pastāv stingri noteikta kārtība:

- regulāra darbinieku izglītības un kvalifikācijas uzturēšana, kuru nosaka *EUROCONTROL*, *ICAO*, *CAA* un iekšējo normatīvo aktu noteiktās prasības dispečeriem, drošuma speciālistiem un inženiertehniskajiem darbiniekiem;
- regulāra angļu valodas zināšanu līmeņa paaugstināšana.

Lai to nodrošinātu GSV dispečeriem katru gadu ir obligāti “Rīcības ārkārtas situācijās” zināšanu atjaunošanas kursi, kā arī reizi trijos gados zināšanu atjaunošanas apmācības, kuras tiek veidotas, ievērojot šādu Eirokontroles dokumentu rekomendācijas:

- *Guidelines for Refresher Training for Air Traffic Controllers* (Vispārēji norādījumi gaisa satiksmes dispečeru profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanai);
- *Guidelines for Controller Training in Handling of Unusual/Emergency Situations* (Vispārēji norādījumi dispečeru apmācībai darbam neparastās/ārkārtas situācijās).
- Ik gadus tiek veikta testēšana pēc starptautiski atzīta testa *IELTS (International English Language Testing System)*. GSV dispečeriem tiek piedāvāts apmeklēt LGS organizētos angļu valodas kursus, kā arī papildināt angļu valodas zināšanas Lielbritānijā.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 20 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

Inženiertehniskā personāla (ATSEP – Air Traffic Safety Electronics Personnel) kvalifikācija atbilst regulas Nr. 1035/2011 prasībām. ANS iekārtu tehnisko ekspluatāciju veic sertificēti speciālisti, kuri beiguši atbilstoša profila mācību iestādes, kursus vai tie ir mācīti pēc individuāliem plāniem un ir izgājuši noteiktu praktisku mācību kursu, kuriem ir nepieciešamās zināšanas un praktiskās iemaņas, lai pildītu pienākumus savā specialitātē un aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēja izdota "Gaisa Satiksmes Drošuma Elektronikas Personāla Apliecība" ar tiesībām patstāvīgi veikt iekārtu/sistēmu tehniskās apkopes, saskaņā ar kvalifikācijas atzīmēm un apstiprinājumiem, kas ietverti apliecībā. Prasības ATSEP personālam un apmācības kārtība atbilst ICAO dokumentam ICAO Doc 7192-AN/857. Training Manual, Part E2, Air Traffic Safety Electronic Personnel, EUROCONTROL reglamentējošiem dokumentiem un atspoguļoti „VAS „Latvijas Gaisa Satiksme” aeronavigācijas iekārtu tehniskās ekspluatācijas un drošuma instrukcijas” (DI-TD-01) 3.3 un 4.4. nodaļās.

Aeronavigācijas iekārtu tehniskās ekspluatācijas personāla kvalifikācijas paaugstināšana notiek:

- specializētās mācību iestādēs apgūstot aeronavigācijas tehnoloģijas;
- apgūstot jauno tehniku ražotāja mācību centros, saņemot sertifikātu ar tiesībām mācīt citus speciālistus;
- dažādosursos (ATSEP Basic Training, ATSEP Refresher, CRI, OJTI kursi) VAS "Latvijas gaisa satiksme" Mācību nodaļā;
- tehniskā nodrošinājuma departamenta nodaļās regulāri apgūstot konkrētu iekārtu tehnisko ekspluatāciju.

Uzņēmuma darbības profils nosaka specifisku, bieži vien ārvalstīs apgūstamu mācību kursu nepieciešamību. Lai nodrošinātu profesionālo izaugsmi, LGS speciālisti dodas dažādos mācību komandējumos, kurus darbinieki atzīst par ļoti noderīgiem. 2014. gadā pavisam bija 110 mācību komandējumi.

Administratīvā, Attīstības un Kvalitātes nodrošinājuma departamentu darbinieku apmācība 2014.gadā galvenokārt bija saistīta ar izmaiņām likumdošanā un darba specifikai atbilstošajām aktualitātēm.

Tā kā personāla profesionālā izaugsme ir uzņēmuma stabilitātes garants, LGS atbalsta un veicina darbinieku vispārējā izglītības līmeņa paaugstināšanu, apmaksājot studijas maģistra un doktora grāda iegūšanai specialitātē.

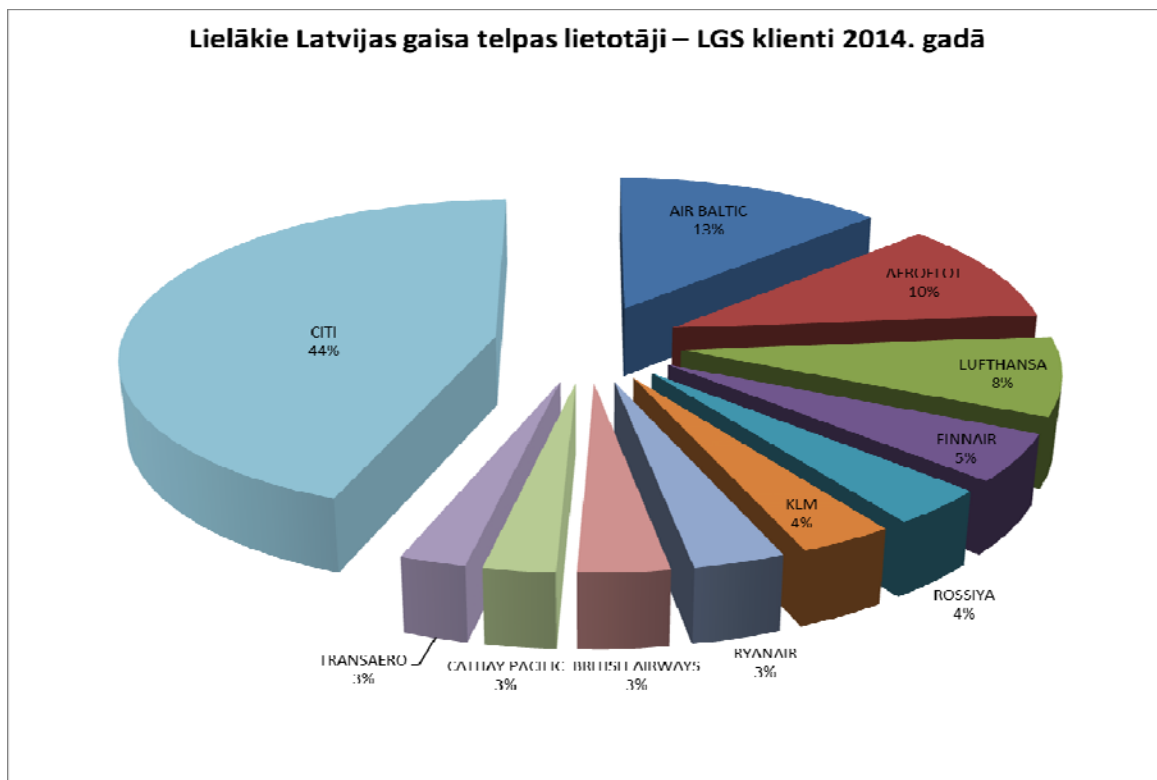
2014.gadā LGS veikts darbinieku apmierinātības pētījums, kas notiek reizi divos gados. Pētījums deva iespēju noskaidrot darbinieku domas par viņiem svarīgiem un būtiskiem darba aspektiem, izzināt viņu vērtības un saskaņot tās ar uzņēmuma vērtībām. Apkopojot pētījuma rezultātus noskaidroti faktori, kuros nepieciešami uzlabojumi, lai veicinātu darbinieku apmierinātību un tālāko uzņēmuma attīstību. Darbinieku viedokļa noskaidrošana ir būtisks faktors, kas turpmāk palīdzēs noteikt prioritātes darbā ar personālu un attiecībā uz darbiniekiem pieņemt racionālus un pārdomātus lēmumus.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 21 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

10. OFICIĀLO KONSULTĀCIJU GAITA AR PAKALPOJUMU SAŅĒMĒJIEM

LGS savā darbībā orientējas uz klientu un citām ieinteresētajām pusēm, regulāri analizējot atgriezenisko saiti no aeronavigācijas pakalpojumu saņēmējiem.

2014.gada galvenie LR gaisa telpas lietotāji norādīti 10.1.attēlā.

10.1. attēls. Lielākie Latvijas gaisa telpas lietotāji – LGS klienti 2014.gadā (%)

Tradicionāli klientu un ieinteresēto/ iesaistīto pušu viedokli LGS noskaidro, tiekoties ar ieinteresēto pušu pārstāvjiem.

2014.gadā notikušas 4 tikšanās ar nacionālās lidsabiedrības AirBaltic pārstāvjiem. Šo tikšanos laikā izskatīti dažādi abām pusēm būtiski jautājumi:

- AMAN un AMBER projektu gaita;
- jautājumi par RNAV pieeju projekts;
- CAT II;
- CDM projekta gaita un garās rindas uz izlidošanu Rīgā „pīķa” stundās;
- ar trokšņa samazināšanu, t.sk. specifiski SID Juliet RW36 zonā saistīti jautājumi;
- ar militārajām mācībām saistīti jautājumi.

Komunikācija ar airBaltic notiek arī ārpus abu pušu sanāksmēm, kurās risināti jautājumi par:

- airBaltic lidojumu apkalpošanas un nodrošināšanas speciālistu apmācību LGS Mācību nodaļā – ir noslēgts atbilstošs līgums par apmācību sniegšanu un 2015.gada aprīlī tiks uzsāktas nacionālās aviokompānijas personāla apmācības pēc LGS speciāli

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 22 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

airBaltic personālam (Flight operation and dispatch personnel) izstrādātas „Aviation related conversation” mācību programmas;

- iespējām pārskatīt (samazināt) caur ATIS pārraidītās meteoroloģiskās informācijas saturu;
- airBaltic ekipāžu/ darbinieku ekskursijām LGS, ar mērķi iepazīt LGS darba specifiku, darba vidi un panākt pēc iespējas labāku airBaltic pilotu/ personāla un LGS dispečeru savstarpējo sapratni.

Kā liecina tikšanos pieraksti, izskatītie jautājumi ir būtiski abām pusēm un tie tiek konsekventi izskatīti katru reizi. Šāda pieeja ļauj secināt, ka klientu (aviokompāniju) intereses pastāvīgi tiek izziņātas, analizētas un ņemtas vērā.

2014.gadā ir veikta AIS klientu aptauja. Lai noskaidrotu klientu viedokli un iegūtu AIS pakalpojumu tālākajai attīstībai nepieciešamo informāciju, klientu aptaujas jautājumi tika sadalīti divās grupās.

Izanalizējot saņemtās atbildes, tika konstatēts, ka AIS klienti ir apmierināti ar:

- Latvijas IAIP abonēšanas mehānismu;
- reģistrācijas mehānismu Latvijas AIS mājas lapā;
- Latvijas aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniegšanu.

AIS pakalpojuma saņēmēji informēja, ka informāciju saņem savlaicīgi un noteiktajā kvalitātē (ievērojot ICAO un EK noteikumus un prasības).

Daži klienti ir gatavi saņemt Latvijas aeronavigācijas informāciju datu kopas veidā (AIXM 5.1 formātā), izmantojot tiešo elektronisko savienojumu.

Lai uzlabotu sadarbību ar AIS klientiem, sākot ar 2014. gadu, katram kompaktdiskam (CD), ar kuru tiek izplatīta Latvijas eAIP, ir savs – unikāls – numurs. Tādējādi, ja klientam rodas jautājumi vai sūdzības par konkrēta CD kvalitāti, klients var nosūtīt savus komentārus Latvijas AIS, norādot attiecīgā CD numuru.

Lai iegūtu atgriezenisko saiti Latvijas vizuālo lidojumu aeronavigācijas kartes mērogā 1:500 000 izdevumu izmantotājiem, plānojot jauna izdevuma izplatīšanu, ANID ar mājas lapas palīdzību par šo izdevumu informē klientus un lūdz sniegt savus komentārus un ieteikumus. Saņemto informāciju ANID apkopo, novērtē un izmanto jaunā kartes izdevuma sagatavošanas procesā. 2014.gadā ir izdots Latvijas vizuālo lidojumu aeronavigācijas kartes (mērogs 1:500 000) 7. izdevums.

2014.gadā notika cieša sadarbība ar starptautiskās lidostas „Rīga” speciālistiem. Galvenie sadarbības virzieni bija saistīti ar:

- lidostas „Rīga” rekonstrukcijas projektu;
- CDM (uz sadarbību balstītu lēmumu pieņemšanas) projektu;
- lidostas „Rīga” pārejas uz CAT II projektu;
- lidostas gaismas signalizācijas vadības sistēmas modernizācijas projektu.

Ieinteresēto pušu sadarbības kontekstā jāatzīmē, ka 2014.gada laikā LGS pārstāvji pastāvīgi piedalījušies lidostas Skrejelā drošuma komitejas sanāksmēs, kurās LGS puse ne tikai uzklaustījusi kolēģu viedokli un vajadzības, bet arī piedāvājusi sanāksmes darba kārtībai LGS svarīgos jautājumus, kuri tikuši apspriesti arī tiekoties atsevišķi ar lidostas „Rīga” un/ vai airBaltic pusēm. Piemēram:

- par transponderu darbību lidostas teritorijā;
- par balss sakaru kvalitāti TMA zonā;

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 23 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

- par iekārtām, kuru darbība var atstāt iespaidu un mūsu radionavigācijas un radiolokācijas iekārtām (apspriests arī atsevišķi ar lidostas „Rīga” pārstāvjiem;

Visos gadījumos ir rasti kopīgi risinājumi. Problēmas risinājumi ir dažādās attīstības fāzēs, taču kā minimums ir ticis izstrādāts plāns tālākai darbībai.

Mācību pakalpojumu kontekstā LGS Attīstības departamenta Mācību nodaļa pastāvīgi veic LGS piedāvāto kursu pārskatīšanu/ novērtēšanu, kas balstīta gan uz LGS iekšējo, gan ārējo klientu sniegtajiem mācību pakalpojumu/ kursu novērtējumiem. Kā ārējie mācību pakalpojumu/ kursu saņēmēji, no kuriem saņemta kursu novērtējumu informācija, minami kursu dalībnieki no lidostas „Rīga”, Havas un airBaltic. No klientiem (apmācību/ kursu apmeklētājiem) saņemtā informācija liecina, ka apmācību/ kursu dalībnieki augstu novērtē piedāvāto pakalpojumu kvalitāti un izsaka vēlmi apmācību jomā sadarboties arī turpmāk. Pamatojoties uz šo informāciju, 2014. gada nogalē nākamā gada mācību plānā tika iekļauti apmācību kursi lidostas „Rīga” un airBaltic darbiniekiem, kuri šobrīd tiek īstenoti jau uz komerciāliem pamatiem.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 24 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

11. TEHNISKĀ MODERNIZĀCIJA 2014. GADĀ

LGS Tehniskā nodrošinājuma departaments papildus pamatdarbībai, kas ir aeronavigācijas līdzekļu tehniskā ekspluatācija, strādājis pie dažādiem projektiem, kas saistīti ar aeronavigācijas pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu.

2014.gadā realizēti šādi projekti:

- Aviācijas ultraīsviļņu sistēmas modernizācija LR;
- Balss sakaru sistēmas (VCS) paplašināšana;
- ANOF modernizācija;
- Meteo iekārtu sertificēšana lidostā „Jūrmala Airport”;
- Procedūras CAT-II sertificēšana;
- Pieslēgums PENS tīklam.

Nepabeigtie projekti:

- FIS un AFIS nodrošināšana Rīgas LIR;
- Dinamiskā UPS integrēšana Rīgas KDP ēkā;
- ASMGCS modernizācija;
- ATRACC modernizācija;
- ATRACC trenāžiera modernizācija;
- Jauno ATIS/VOLMET sistēmu iegāde;
- Radiolokācijas datu apmaiņa ar Lietuvu;
- Darba laika plānošanas un uzskaites sistēma;
- LGS datortīkla drošības sistēmu modernizācija;
- Datoru un perifērijas tehnikas nomaiņa un modernizācija iekārtu novecošanas dēļ.

Uzsākti jauni projekti:

- CPDLC projekta ieviešana – ieviešana pārcelta uz 2018.gadu;
- DataLink izveidošana (CPDLC projekta ietvaros) – pārcelts uz 2016.gadu;
- Optiskā tīkla monitoringa sistēmas izveide;
- AWOS programmnodrošinājuma modernizācija;
- LGS Internet Briefing paplašināšana ar meteoroloģisko informāciju PIB izveidei;
- Aklo zonu kontroles un monitoringa sistēma;
- „Follow-the-green” (kopā ar EUROCONTROL);
- Validācija AMAN.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 25 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

12. 2014. GADA BUDŽETA IZPILDES IZKLĀSTS

Ieņēmumi

Ieņēmumi no uzņēmuma pamatdarbības 2014.gadā bija 24 409 tūkst. EUR, uzrādot palielinājumu, salīdzinot ar 2013.gadu, par 1.8 % un, nesasniedzot plānoto apjomu 2014.gadā par 0.5 %.

Galvenais ieņēmumu virzītājs ir lidojumi. Lidojumu pārskats par 2014.gadu ir dots tabulā Nr.12.1.

Lidojumu skaits 2014.gadā

Tabula Nr.12.1

Nosaukums	2014.gada plāns	2014.gada fakts	Izmaiņa, %	2013.gada fakts	Izmaiņa pret 2013.gadu, %
Tranzītlidojumi un iekšzemes lidojumi	174 200	177 770	2.0	169 304	5.0
Lidojumi uz/no LV lidostām	67 600	65 576	(3.0)	67 202	(2.4)
Kopējais lidojumu skaits	241 800	243 346	0.6	236 506	2.9

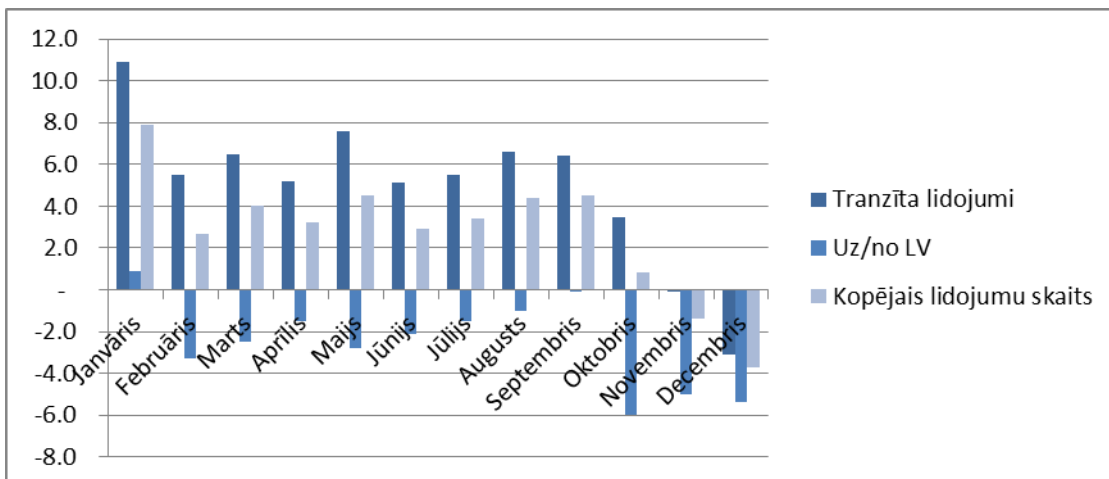
Kopējais lidojumu skaits 2014.g.uzrādīja pieaugumu pret plānu par 1 546 lidojumiem vai 0.6 %. Pret 2013.gada faktu ir pieaugums par 6 840 lidojumiem vai 2.9 %. Lidojumu skaits tranzītlidojumu segmentā 2014.gadā uzrādīja palielinājumu pret 2013.gadu par 8 466 lidojumiem vai 5.0 %.

Sastādot sākotnējo 2014.gada plānu, tika paredzēts mērens lidojumu skaita kāpums. 2014.gada 1.ceturksnī vienlaicīgi tika novērotas divas pretējas tendences: 1) ļoti straujš lidojumu skaita kāpums, it sevišķi, janvārī; 2) 2014.gada martā sākās ģeopolitiskā krīze Ukrainā.

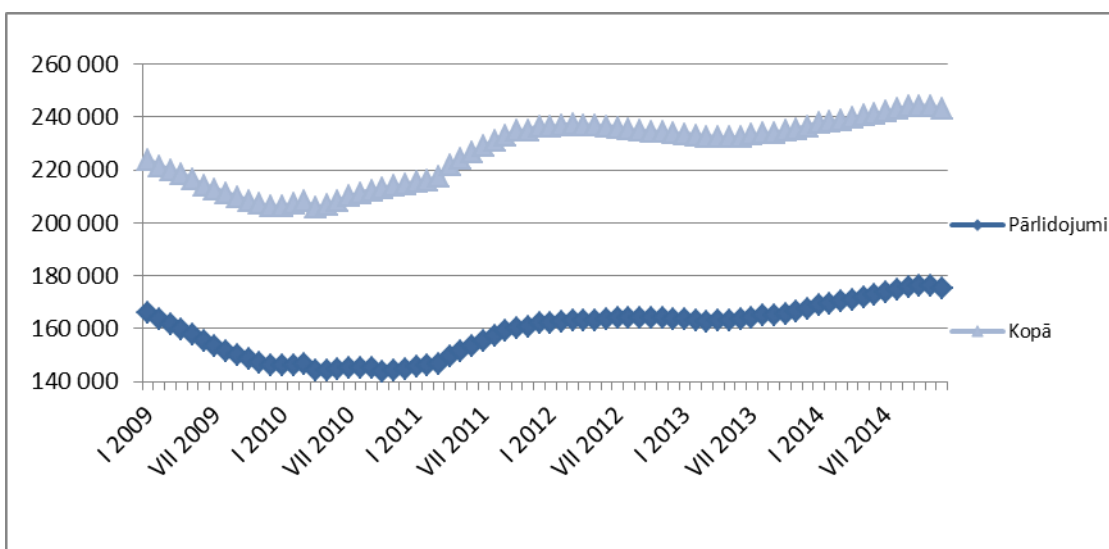
Ģeopolitiskā krīze Ukrainā un tai sekojošās ekonomiskās sankcijas pret Krievijas Federāciju sākotnēji neatstāja nekādu būtiski negatīvu iespaidu uz LGS ieņēmumiem un lidojumiem, lai gan bažas pastāvēja. Jūlijā situācija vēl saasinājās pēc MH17 lidojuma notriekšanas Austrumukrainā un tam sekojošās Dņepropetrovskas ACC slēgšanas. Noslēdzoties 2014.gada 3.ceturksnim, LGS koriģēja plānus samazinājuma virzienā, lai gan nebūtiski. Kritums 2014.gadā, kā redzams no ieņēmumu izpildes, bija lielāks.

Attēls Nr.1 uzskatāmi vizuāli parāda 2014.gada nogalē notikušo lidojumu skaita kritumu, sākumā tikai uz/no Rīgu, bet novembrī un decembrī jau visos segmentos.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 26 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

Attēls 12.1. 2014. gada lidojumu skaita statistika mēnešu griezumā, % pret iepriekšējo periodu

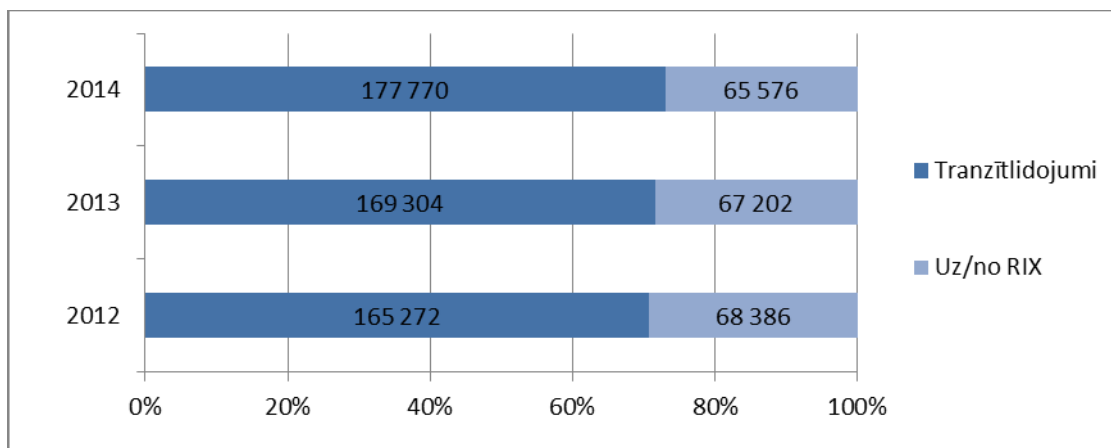

Attēls 12.2. Lidojumu skaits katra perioda 12 mēnešos

Savādāku skatu punktu dod attēls Nr. 12.2, kurā ir atspoguļota lidojumu summa katrā mēnesī no 2009. gada sākuma, saskaitot iepriekšējo 12 mēnešu lidojumu summu. Līdz pat 2014.gada oktobrim lidojumu skaitam bija tendence pieaugt, novembrī un decembrī tika novērots kritums, kas iestiepās 2015.gada janvārī, bet jau februārī atgriezās augšupejošā tendence.

Iepriekš minēto tendenču iespaidā turpina samazināties lidojumu uz/no Rīgu īpatsvars kopējā lidojumu skaitā. Šīs izmaiņas ir atspoguļotas attēlā Nr.12.3

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 27 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

Attēls 12.3. Tranzītlidojumu un pārējo lidojumu relatīvā attiecība

2014.gadā ir nedaudz, bet pārpildīts Latvijas Republikas darbības uzlabošanas plānā noteiktais vienību skaita plāns. 2014.gadā tika plānots, ka būs 765 000 vienību, kamēr faktiski bija 766 793 vienības, kas ir 0,2% virs plāna. 2014.gada 9.mēnešos plāna pārpilde bija 1,9%. Saskaņā ar EK Regulu 391/2013, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs patur visus ieņēmumus, kas ir radušies faktam pārsniedzot plānu līdz 2%, kamēr 70% ieņēmumu virs 2% pārsnieguma, bet nesasniedzot 10% pārsniegumu, ir jāatgriež gaisa telpas lietotājiem kā vienības maksas samazinājums gadā n+2, t.i. 2016.gadā. Tādējādi saskaņā ar iepriekš minēto regulējumu, vienības maksas korekcijas sakarā ar novirzēm vienību skaitā jāveic nebūs.

LGS ieņēmumi no aeronavigācijas pakalpojumiem 2014.gadā

Tabula Nr.12.2 ('000 EUR)

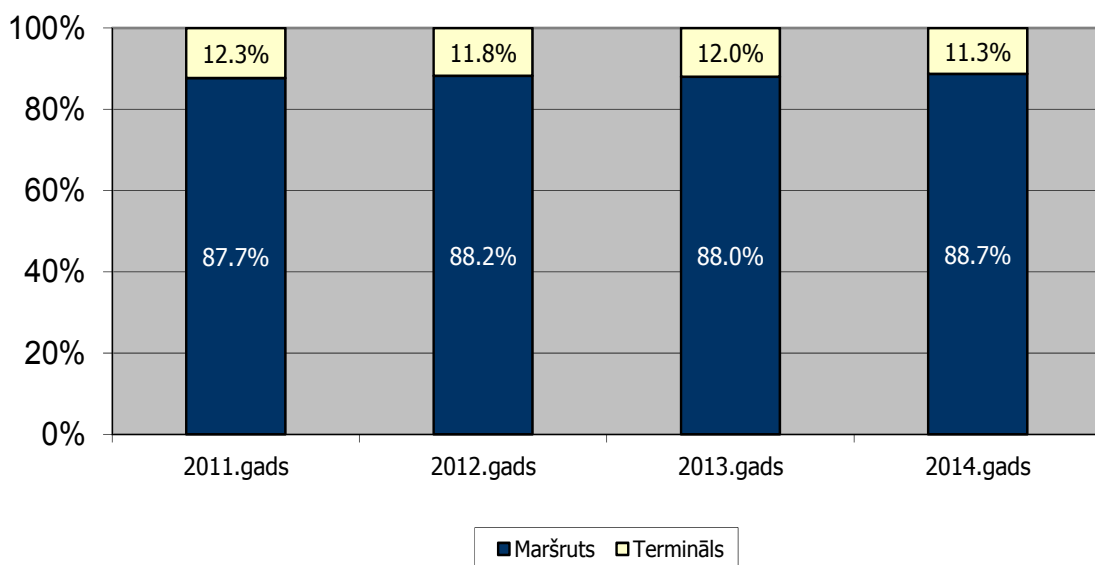
Nosaukums	2014.gada prec.plāns	2014.gada fakts	Izmaiņa, %	2013.gada fakts	Izmaiņa pret 2013.gadu, %
Ieņēmumi no maršruta pakalpojuma	21 701	21 643	(0.3)	21 118	2.5
Ieņēmumi no pieejas un termināla pakalpojuma	2 821	2 766	(1.9)	2 870	(3.6)
Kopējie ieņēmumi	24 522	24 409	(0.5)	23 988	1.8

Tabulā Nr.12.2 apkopotie 2014.gada ieņēmumi parāda, ka, kopējais ieņēmuma plāns nav izpildīts par 0,5 %, bet salīdzinot ar iepriekšējo gadu ieņēmumi ir pieauguši par 1,8 %.

Kā galvenos faktoros, kas ietekmē ieņēmumu daudzumu ir jāmin: 1) lidojumu skaita izmaiņas un 2) vienības maksas izmaiņas. Tajā pašā laikā ir vēl virkne faktoru, kas ietekmē ieņēmumu lielumu, kas nav precīzi prognozējami: vidējais nolidotais attālums un lidmašīnas svara faktors.

Nākamajā attēlā (attēls 12.4.) ir shematiski atspoguļota LGS ieņēmumu struktūra 2014.gadā salīdzinot ar 2013., 2012. un 2011.gadu. Galvenais termināla ieņēmumu relatīvā samazinājuma iemesls – tranzītlidojumu īpatsvara pieaugums.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 28 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

12.4. att. LGS ieņēmumu struktūras salīdzinājums

Citi ieņēmumi

Citi ieņēmumi 2014.gadā ir 306 tūkst. EUR, kas salīdzinot ar 2014.gada plānu ir vairāk par 55 tūkst. EUR (21.9 %). Salīdzinot ar 2013.gada faktu, tie ir samazinājušies par 4 tūkst. EUR (1.3 %). Citi ieņēmumu īpatsvars kopējos uzņēmuma ieņēmumos – 1.2 % (2013.gadā – 1.3 %). Citi ieņēmumu atšifrējums 2014.gadā ir dots piezīmē Nr.17 un 18.

Izmaksas

Pamatdarbības izmaksas 2014.gadā uzrāda ekonomiju 96 tūkst. EUR apmērā jeb 0.4%, salīdzinot ar 2014.gada precizēto budžetu.

Izmaksu detalizēts apraksts dots 14. nodaļā.

2014.gadā sākotnējā investīciju plāna naudas plūsmā bija paredzēta 6238.5 tūkst. EUR (ar PVN), 2014.gada nogalē, grozot 2014.gada plānu tika koriģēta arī investīciju naudas plūsma, uz 6066.4 tūkst EUR. Faktiskā investīciju naudas plūsma sastāda 5641.4 tūkst. EUR (ar PVN) (investīciju plāna naudas plūsmas izpilde pret 2014 gada sākotnējo plānu – 90.4 %, salīdzinot ar 2014.gada koriģēto plānu 93.0%).

Ekspluatācijā nodotie pamatlīdzekļi veido 1 406 tūkst. EUR; kapitālās izmaksas – 382 tūkst. EUR.

Pabeigtie un ekspluatācijā nodotie projekti, tūkst. EUR

12.3. tabula

Nosaukums	Summa
Balss sakaru sistēmas iekārta un datortehnika Rīgā	227 493
Tornā dispečeru darba vietas (konsoles)	128 753
Elektroniskie apvidus un šķēršļu dati lidlaukam Liepāja	109 635

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.20 14.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 29 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

DLP centralizētas kontroles sistēma ar serveriem	109 600
Rezerves daļas Plines 4 , S Band Power Module Thales radaram Rīgā	99 414
Aviācijas mobilo sakaru gaiss-zeme sistēma	96 450
Videonovērošanas sistēma Ezerlīčos	89 513
Latvijas lidlauku klimatisko aprakstu sistēmas programmatūra	56 915
Serveri, iekārta un programmatūra virtualizācijas infrastruktūras paplašināšanai	47 168
Balss sakaru sistēmas pamatservers un datortehnika Liepājā	41 544
Balss sakaru sistēmas pamatservers un datortehnika Ventspilī	41 544
Mikroautobuss VW Multivan CL Long	39 863
ĢIS servera program. licences ESRI ArcGIS, vizualizācijas rīks	33 600
Datortehnika un tīkla iekārtas	32 113
KDP videonovērošanas sistēmas papildus kameras un iekārta	29 815
Automašīna Citroen Berlingo III FG Elektro	27 269
ILS laboratorijas testa iekārta	23 858
Mobilie un stacionārie telefoni	19 270
Multipleksori, radioreleju iekārta, montāžas skapis sakaru tīkla un monitoringa sistēmai	15 305
Daudzfunkcionāla mērīšanas iekārta antenas filtru un antenas iekārtu mērījumu veikšanai	13 951
Virtualizācijas programmatūra VMware vSphere 5 Enterprise 4 licences	12 000
Mērīšanas iekārta sakaru nodaļai	11 872
Programmnodrošinājums ILS/VOR radiobākas simulācija	10 902
Interaktīvā tāfele, projektors ANID nodaļai	9 680
Multipleksors KDP Ventspils	8 872
GPS uztvērējs ar aksesuāriem r/lok. nodaļai	8 238
GPS/GLONASS Time Serveri	7 798
Stealth Watch FlowSensor licence datortīkla darbības anomālijas noteikšanas sistēmai	5 615
Sadzīves tehnika (kafijas aparāti, ledusskapji, televizori, veļas mazgājama mašīna)	5 216
Mēbeles, žalūzijas	4 804
UPS iekārta 3D torņa trenāžierim	4 680
Aptumšojošas ierīces Rīgas tornim	4 458
ATRACC sistēmas datortīkla aizsardzības iekārtas CISCO	3 772
Kartogrāfijas darba stacija	3 763
Darba stacijas ar monitoriem AFTN/AMHS sistēmai	3 334
AFTN/AMHS sistēmas KVM slēdzis un tīkla komutācijas iekārta	3 330
Elektromagnētiskā RF/MW lauka plūsmas jaudas intensitātes monitors	2 968
GPS traucējumu analizators r/navigāc.nodaļai	2 414
Servera skapis FIS darba vietai	1 120
Multimetri ATRACC nodaļai	1 011
Kondicionieris sakaru iekārtu konteinerim Trakšos	926
Boilers, kondicionieris radiolokācijas objektam Rīga	879
Spiedkatls un sūknis attīrīšanai iekārtai Ezerlīčos	807
Automatic Transfer Switch iekārta VARISTAR skapim	654
Testeris Liepājas sakaru nodaļai	605
Datorprogrammas	525
Zibspuldžu komplekts fotoaparātam	509
Multifunkcionāls instruments celtniecības nodaļai, instrumentu komplekts ATRACC nodaļai	496
GSM modemi	460
Spēka automāts ar motorpiedziņu KDP ēkā	373
Metāla paliktnis ILS testa iekārtai	341
Kondicionieris KDP Liepāja	310
Ledusskapis Liepājas tornim	236

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 30 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

Drenāžas ūdeņu sūkņi KDP ēkai	230
KOPĀ:	1 406 271

Kapitālās izmaksas, tūkst. EUR

12.4. tabula

Nosaukums	Summa
Balss sakaru sistēmas ICS200/60 Rīga modernizācija	143 434
Balss sakaru sistēmas ICS200/60 Liepāja modernizācija	51 056
Balss sakaru sistēmas ICS200/60 Ventspils modernizācija	51 056
Sakaru iekārtu KILOMUX, Megaplex, Multipleksoru papildināšana ar papild moduļiem	20 325
Datorprogrammas FinaWin jaunākas versijas	18 140
Papildus atmiņas HP asmeņserveriem	15 569
Optiska tīkla paplašināšana ziemeļu posmā KDP-LLZ36	14 974
Cietie diski datu glabātuves apjoma palielināšanai	13 902
KDP Videonoverošanas sistēmas papildināšana ar 22 kamerām	9 329
KDP starpsienu izbūve	6 452
Telefona centrāles HiPath4500 modernizācija (savienojums ar ICS200/60 sistēmu, 4LAN komutatori)	5 841
Akumulatoru bateriju nomaiņa UPS THALES	4 737
SMR radara raiduztvērēja videoprocesora nomaiņa	4 475
Papildus Microsemi licences SNMP funkcionalitātes aktivēšanas GPS sinhronizācijas iekārtai	2 929
Papildus cieto disku uzstādīšana serveros DIVOS sistēmā Rīgā	2 701
Aktīvie konvertori DIVOS 3log sistēmas ekrāna datu iegūšanas blokiem	2 456
Receiver SSR nomaiņa uztvērēja modulī MLAT MSS sistēmā	2 300
Pārsprieguma aizsardzība dīzeļģeneratoriem	1 967
Žalūziju vadības automātikas modernizācija Rīgas tornī	1 410
Apgriezienu regulatora un vadības plates nomaiņa dīzeļģeneratorā KDP Liepājā	1 276
Akumulatoru bateriju nomaiņa signālu lukturos Signal Light Gun	956
Kardānvārpstas nomaiņa automašīnai Mercedes Benz FS-1483	873
Kontrolieru karšu un adapteru uzstādīšana MIDAS komutatoros un darbstacijās	846
SIAE Microelettronica antena radioreleja stacijai Ventspilī	829
Cietu disku nomaiņa serverim	685
Dīvāna remonts un ādas pārvilkšana	600
Vadības dispečeru konsoļu modernizācija (ādas rokturi)	480
Printeru fiksācijas bloku nomaiņa	454
Papildus atmiņas, dokinga stacija, apvalks portatīvajam datoram, DVD iekārta planšetdatoram	335
Displeja nomaiņa gaisa mitrināšanas iekārtai	315
Papildus cieto disku uzstādīšana serveros DIVOS sistēmā Liepājā	296
Datora mātes plates un procesora nomaiņa	227
Mobila telefona LCD displeja nomaiņa	218
Videopagarinātāji datoram un serverim r/lok. nodaļai	214
Projektorā elektroniska balasta bloka nomaiņa	210
Kondicioniera ārēja bloka nomaiņa RRC Babīte	198
Oscillografa Fluke akumulatora bloka nomaiņa	198
Gaisa kondicioniera ārēja bloka ventilatora nomaiņa	150
KOPĀ:	382 413

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.20 14.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 31 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

-
- Nepabeigtā celtniecība - 3 340 tūkst. EUR:

12.5. tabula

Nepabeigtā celtniecība, tūkst. EUR.

Nosaukums	31.12.2014	Izveidots 2014.gadā
A-SMGCS sistēmas centrālās daļas NOVA 9000 modernizācija	1 032 032	1 032 032
ATRACC sistēmas paplašināšana	821 483	821 483
PANDA sistēmu modernizācija	821 000	821 000
ATRACC modernizācija (Arrival Manager)	411 621	-
LGS darbinieku darba laika plānošanas, uzraudzības un kontroles sistēma	179 800	179 800
Dīzeļrotora stabilizatoru projekts	27 661	-
Rezerves AWSS sistēmai MIDAS IV	13 239	-
Sistēmas ATIS/VOLMET/ D-ATIS /D-VOLMET iegāde	9 264	9 264
Liepājas KDP elektroapgādes modernizācijas projekts	7 100	7 100
Internet Briefing sistēma	6 280	-
Darba vietu datortehnika	4 559	4 559
Grāmatvedības programmatūras prasību izstrāde	2 277	-
Automātiskās barošanas slēdži un materiāli FIS/AFIS darba vietai	1 910	1 910
Pārsprieguma aizsardzība dīzeļģenerātoriem	1 311	1 311
KOPĀ:	3 339 537	2 878 459

Avansa maksājumi – 915 tūkst. EUR.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 32 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

13. BUDŽETA IZPILDE 2014. GADĀ

13.1. Tabula. Budžeta izpilde 2014.gadā, tūkst. EUR

Piezīme	2014.gada prec.plāns	2014.gada fakts	Izmaiņa	Izmaiņa, %	
Ieņēmumi no pamatdarbības	1.1	24 522	24 409	(113)	(0.5)%
Citi ieņēmumi	1.2	251	306	55	21.9%
Kopā ieņēmumi	1	24 773	24 715	(58)	(0.2)%
Personāla izmaksas	3	(13 715)	(13 482)	233	1.7%
Amortizācijas izmaksas	4	(5 011)	(5 012)	(1)	(0.0)%
Saimnieciskās darbības izmaksas	5	(2 064)	(2 006)	58	2.8%
Maksājumi CAA un TNGIIB	6	(1 170)	(1 169)	1	0.1%
Maksājumi Eurocontrol		(1 034)	(1 034)	-	-
Administratīvās izmaksas	7	(507)	(482)	25	4.9%
Komandējumi	8	(415)	(440)	(25)	(6.0)%
Apmācības	9	(182)	(292)	(110)	(60.4)%
Apdrošināšana	10	(310)	(310)	-	-
Citas izmaksas	11	(95)	(180)	(85)	(89.5)%
Kopā citas ekspluatācijas izmaksas		(5 777)	(5 913)	(136)	(2.4)%
Kopā pamatdarbības izmaksas	2	(24 503)	(24 407)	96	0.4%
Peļņa/(zaudējumi) no pamatdarbības	12	270	308	38	14.1%
Procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi	13	12	11	(1)	(8.3)%
Procentu izmaksas un tamlīdzīgas izmaksas		(2)	(1)	1	50.0%
Peļņa/(zaudējumi) pirms nodokļiem	14	280	318	38	13.6%
Nekustamā īpašuma nodoklis		(40)	(40)	-	-
Uzņēmumu ienākuma nodoklis		(38)	(63)	(25)	(65.8)%
Nodokļi kopā	15	(78)	(103)	(25)	(32.1)%
Tīrā peļņa/(zaudējumi)	16	202	215	13	6.4%

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Sīviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 33 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

14. PASKAIDROJUMI BUDŽETA IZPILDEI

1. Kopējie ieņēmumi

Absolūti lielāko uzņēmuma ieņēmumu daļu veido ieņēmumi no pamatdarbības, ieņēmumu no pamatdarbības relatīvā daļa kopējos ieņēmumos ir 98.8 % 2014.gadā. 2013.gadā relatīvais rādītājs bija 98.7 %.

1.1. Ieņēmumi no pamatdarbības

Ieņēmumu no pamatdarbības detalizēts apraksts ir pieejams šī dokumenta 12.nodaļā.

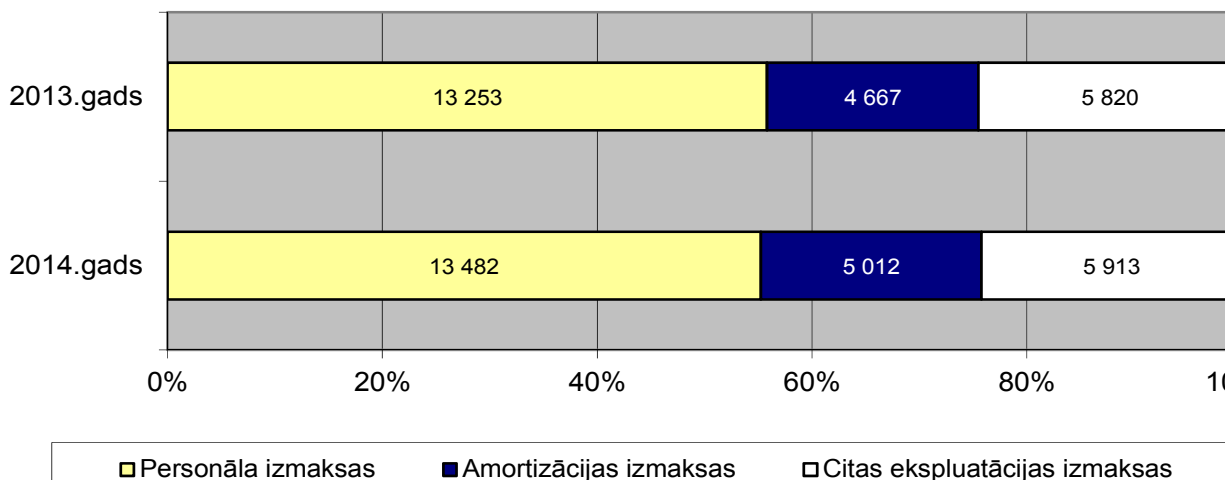
1.2. Citi ieņēmumi

Citu ieņēmumu detalizēts apraksts ir pieejams šī dokumenta 12.nodaļā.

2. Kopā pamatdarbības izmaksas

2014. gadā bija plānotas 24 503 tūkst. EUR pamatdarbības izmaksas, faktiskās izmaksas veido 24 407 tūkst. EUR, uzrādot 96 tūkstošu EUR ekonomiju.

Ekonomijas būtiskākais iemesls ir personāla izmaksās, amortizācijas izmaksas uzrāda novirzi 1 tūkstoša EUR apmērā, kamēr ir radies pārtēriņš citās ekspluatācijas izmaksās.

14.1. att. Pamatdarbības izmaksu relatīvais sadalījums 2013. un 2014.gados

3. Personāla izmaksas

Personāla izmaksas 2014.gadā bija 13 482 tūkst. EUR, kas ir par 233 tūkst. EUR (1,7 %) mazāk nekā plānots, un par 229 tūkst. EUR (1,7 %) vairāk, salīdzinot ar 2013.gada faktu.

Vidējais darbinieku skaits uzņēmumā ir samazinājies no 368 darbiniekiem 2013.gadā līdz 363 darbiniekiem 2014.gadā. Vidējā darba samaksa gadā (ieskaitot nodokļus) ir palielinājusies no vidēji 36 014 EUR 2013.gadā līdz 37 140 EUR 2014.gadā jeb par vidēji 1 126 EUR gadā (3,1%). Vidējās personāla izmaksas uz vienu darbinieku mēnesī 2014.gadā bija 3 095 EUR pretstatā 3 001 EUR 2013.gadā.

Viens no galvenajiem ekonomijas iemesliem bija mazāki sociālās apdrošināšanas maksājumi par darbiniekiem, kuri sasniedza maksimālo iemaksu griestus.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.20 14.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 34 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

4. Amortizācijas izmaksas

Izmaksas šajā postenī 2014. gadā bija 5 012 tūkst. EUR, kas ir par 1 tūkst. EUR (0.0 %) vairāk nekā paredzēts budžetā. Salīdzinot ar 2013.gada faktu, palielinājums par 345 tūkst. EUR (7.4 %).

Investīciju apjoms par 2014. gads, ņemot vērā nepabeigtos investīciju projektus, tika apgūts, iegādājoties materiālās vērtības un saņemot pakalpojumus 4 666 tūkstoši EUR apmērā:

- 1.Eksploatācijā nodoti pamatlīdzekļi - 1 406 tūkst. EUR;
- 2.Ieguldījumi kapitālajās izmaksās - 382 tūkst. EUR;
- 3.Nepabeigtā celtniecība - 2 878 tūkst. EUR.

Tabulās Nr. 26-29 pie paskaidrojumiem pie bilances ir uzskaitīti kapitālie ieguldījumi pēc to veidiem.

Avansa maksājumi investīciju projektos ir veikti par 915 tūkstošiem EUR.

5. Saimnieciskās darbības izmaksas

Saimnieciskās darbības izmaksu posteņos 2014.gadā, salīdzinot ar 2014. gada plānoto apjomu, ir ekonomija 58 tūkst. EUR (2,8 %) apmērā, tajā pašā laikā tas ir par 247 tūkstošiem EUR (14,0 %) vairāk nekā 2013.gadā.

Būtiskākā izmaksu ekonomija, salīdzinot ar budžetu, ir posteņos „Sakaru pakalpojumi” un „Pamatlīdzekļu tehniskā apkalpošana un remonts”. Relatīvi vislielākā ekonomija bija posteņos „Radiotehnisko lidojumu mērījumi” un „Transporta izdevumi”.

Salīdzinot ar 2013.gadu, vislielākie pieaugumi ir postenī „Zemes noma”.

Tabula Nr.14.1 ('000 EUR)

Nosaukums	2014.gad a prec.plān s	2014.gad a fakts	Izmaiņa, %	2013.gad a fakts	Izmaiņa pret 2013.gad u, %
Meteoroloģiskie pakalpojumi	(492)	(493)	(0.2)	(346)	(42.5)
Maksa par elektroenerģiju	(342)	(344)	(0.6)	(342)	(0.6)
Sakaru pakalpojumi	(232)	(219)	5.6	(233)	6.0
Īstermiņa datortehnikas licences uzturēšana	(180)	(177)	1.7	(115)	(53.9)
Pamatlīdzekļu tehniskā apkalpošana un remonts	(161)	(148)	8.1	(119)	(24.4)
Aeronavigācijas informācijas izdevumi	(130)	(127)	2.3	(107)	(18.7)
Radiotehnisko iekārtu lidojumu mērījumi	(104)	(84)	19.2	(63)	(33.3)
Transporta pakalpojumi	(70)	(57)	18.6	(70)	18.6
Zemes noma	(70)	(75)	(7.1)	(87)	13.8

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Sīviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 35 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

Datortehnikas apkalpošana	(47)	(46)	2.1	(46)	-
Automašīnu operatīvais līzings	(62)	(62)	-	(38)	(63.2)
Rezerves daļas un materiāli	(25)	(27)	(8.0)	(29)	6.9
Citas izmaksas	(149)	(147)	1.3	(120)	(22.5)
Kopā:	(2 064)	(2 006)	2.8	(1 759)	(14.0)

6. Maksājumi CAA un TNGIIB

Tabula Nr.14.2 ('000 EUR)

Nosaukums	2014.gad a prec.plān s	2014.gad a fakts	Izmaiņa, %	2013.gad a fakts	Izmaiņa pret 2013.gad u, %
Maksājumi CAA	(996)	(996)	-	(993)	(0.3)
Maksājumi TNGIIB	(174)	(173)	0.6	(155)	(11.6)
Kopā:	(1 170)	(1 169)	0.1	(1 148)	(1.8)

2014.gadā atskaitījumi CAA un TNGIIB bija 1 169 tūkst. EUR (CAA atskaitījumi – 996 tūkst. EUR, TNGIIB – 173 tūkst. EUR), salīdzinot ar 2013.gadu izmaksas ir pieaugušas par 21 tūkst. EUR vai 1.8 %. Gan CAA, gan TNGIIB izmaksas tiek maksātas saskaņā ar ārējiem normatīviem aktiem.

7. Administrācijas izmaksas

Administratīvās izmaksās 2014.gadā, salīdzinot ar 2014.gada prognozi, ir radusies līdzekļu ekonomija 25 tūkst. EUR (4.9 %) apmērā, un, salīdzinot ar 2013. gada faktu administratīvās izmaksas ir samazinājušās par 90 tūkst. EUR (15,7 %). Būtiskākā ekonomija pret plānu ir posteņos: „Teritorijas labiekārtošana”, „Biedru nauda” un „Juridiskie pakalpojumi”.

Izmaksu samazinājums pret plānu „Teritorijas labiekārtošana” postenī ir saistīts ar netipiski silto ziemu un sniega neesamību.

Tabula Nr.14.3 ('000 EUR)

Nosaukums	2014.gad a prec.plān s	2014.gad a fakts	Izmaiņa, %	2013.gad a fakts	Izmaiņa pret 2013.gad u, %
Biedru nauda	(136)	(131)	3.7	(162)	19.1
Ekspertu pakalpojumi	(12)	(12)	-	(33)	63.6
Telpu un citu objektu, pamatlīdzekļu noma	(95)	(96)	(1.1)	(95)	(1.1)
Telpu uzturēšanas pakalpojumi	(70)	(67)	4.3	(77)	13.0
Teritorijas labiekārtošana	(39)	(17)	56.4	(40)	57.5
Reprezentācijas izdevumi	(57)	(59)	(3.5)	(64)	7.8
Apsardzes izdevumi	(29)	(29)	-	(28)	(3.6)
Citas izmaksas	(69)	(71)	(2.9)	(29)	(144.8)
Kopā:	(507)	(482)	4.9	(572)	15.7

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 36 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

8. Komandējumi

2014.gadā ir radies pārtēriņš komandējumu izdevumos 25 tūkstošu EUR apmērā (6,0%), salīdzinot ar sākotnējo 2014.gada plānu ir radusies komandējumu līdzekļu ekonomija 51 tūkst. EUR apmērā (10,4). Salīdzinot ar 2013. gada faktiskajiem datiem, komandējumu izmaksas ir samazinājušās par 77 tūkst. EUR (14,9 %).

Pārtēriņš attiecībā pret precizēto 2014.gada plānu radās, jo netika iekļauts mācību komandējums.

9. Apmācības

2014.gadā ir radies pārtēriņš apmācību izdevumos 110 tūkstošu EUR apmērā (60,4%), salīdzinot ar sākotnējo 2014.gada plānu pārtēriņš ir krietni mazāks – 33 tūkstoši EUR (12,7%). Salīdzinot ar 2013.gada faktiskajiem rādītājiem apmācību izmaksas ir samazinājušās par 7.9%

Veicot apmācību plāna grozījumus 2014.gada 3.ceturksnī netika ņemtas vērā izmaiņas apmācību plānā investīciju projektu ietvaros, kas pamatojamas ar izmaiņām projektu ieviešanas grafikos un attiecīgos maksājumos. Šādas izmaiņas 2014.gada novembra un decembra mēnešos konstatētas šādos projektos:

- Upgrade of A-SMGCS system;
- ATIS VOLMET iegāde (FAT);
- ATIS VOLMET training
- PBN
- Train the trainer

10. Apdrošināšana

Tabula Nr.14.4('000 EUR)

Nosaukums	2014.gad a prec.plān s	2014.gad a fakts	Izmaiņa, %	2013.gad a fakts	Izmaiņa pret 2013.gad u, %
GKV civiltiesiskā apdrošināšana	(302)	(302)	-	(292)	(3.4)
Cita apdrošināšana	(8)	(8)	-	(8)	-
Kopā:	(310)	(310)	-	(300)	(3.3)

Faktiskie apdrošināšanas izdevumi 2014.gadā atbilsts 2014.g. plānu līmeni, bet salīdzinot ar 2013.gada faktu izdevumi vairāk par 10.tūkst. EUR (3,3 %).

11. Citas izmaksas

Izdevumi šajā daļā 2014.gadā palielinājušies par 85 tūkst. EUR (89.5 %), salīdzinot ar 2014.gada budžetu.

Tabula Nr.14 ('000 EUR)

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Sīviņa	07.07.05.06.20 14.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 37 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

Nosaukums	2014.gad a prec.plān s	2014.gad a fakts	Izmaiņa, %	2013.gad a fakts	Izmaiņa pret 2013.gad u, %
Ar saimnieciskās darbībās nesaistītas izmaksas	(70)	(86)	(22.9)	(73)	(17.8)
Pārējie izdevumi	(18)	(19)	(5.6)	(13)	(46.2)
Citi izdevumi	(7)	(25)	257.1	(11)	(127.3)
Uzkrājumi šaubīgiem debitoriem par aeronavigācijas pakalpojumiem	-	(50)	-	(31)	(61.3)
Kopā:	(95)	(180)	(89.5)	(128)	(40.6)

Daļa citu izmaksu posteņu izmaiņas LGS nevar tieši ietekmēt, kā piemēram, uzkrājumus šaubīgiem debitoriem. Lielais Citu pārējo izdevumu pieaugums (par 18 tūkst EUR) ir saistīts ar virkni uzkrājumu (piemēram PENS PMU Charging 2013), izdevumiem neizmantotajām aviobiļetēm un gājēju ietves ierīkošana.

12. Peļņa / (zaudējumi) no pamatdarbības

Pateicoties tam, kā samazinājušās kopējās pamatdarbības izmaksas par 96 tūkst. EUR (0.4 %), kas ir lielāka par ieņēmumu kritumu 58 tūkst EUR apmērā, peļņa no pamatdarbības, salīdzinot ar 2014.gada precizēto budžetu ir pieaugusi. Faktiski peļņa no pamatdarbības 308 tūkst. EUR (plānotā peļņa – 270 tūkst. EUR). Jāatzīmē, ka, salīdzinot ar 2013. gada faktu peļņa no pamatdarbības 2014. gada samazinājušies par 255 tūkst. EUR (45.3 %).

13. Procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi

Plānotie ieņēmumi 2014. gadā – 12 tūkst. EUR, faktiski ieņēmumi 2014. gadā sastāda 11 tūkst. EUR. Plānotais samazinājums ir galvenokārt saistīts ar procentu likmju kritumu.

14. Peļņa / (zaudējumi) pirms nodokļiem

2014. gadā plānota 280 tūkst. EUR peļņa, faktiski uzņēmumam pārskata periodā ir 318 tūkst. EUR peļņa pirms nodokļiem.

15. Nodokļi

2014. gadā nodokļi tika plānoti 78 tūkst. EUR, faktiskie 2014. gada nodokļi aprēķināti – 103 tūkst. EUR, kas ir par 25 tūkst. EUR vairāk nekā plānots, kas skaidrojams ar uzņēmuma ienākuma nodokļa aprēķinu.

16. Tīrā peļņa / (zaudējumi)

2014. gadā tika plānotā peļņa 202 tūkst. EUR. Faktiski ir peļņa 215 tūkst. EUR. Pārskata perioda peļņa, salīdzinot ar 2014. gada budžetu, palielinājušies par 13 tūkst. EUR, bet salīdzinot ar 2013.gada faktu, peļņa samazinājusies par 100 tūkst. EUR.

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.20 14.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 38 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

PIELIKUMS 1. 2014. GADA FINANŠU PĀRSKATS

2014.gada finanšu pārskats, kurš sagatavots saskaņā ar ES apstiprinātajiem starptautiskajiem Finanšu Pārskatu standartiem, pievienots 1.pielikumā (Financial_Report_2014_Annex1LV.pdf).

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 39 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

PIELIKUMS 2. SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

ACC	Area Control Centre	Reģionālais vadības centrs
AFIPS	Airport Flight Information Processing System	Lidostu lidojumu informācijas apstrādes sistēma
AFTN	Aeronautical Fixed Telecommunication Network	Aeronavigācijas fiksēto telekomunikāciju tīkls
AIC	Aeronautical Information Circular	Aeronavigācijas Informācijas Cirkulārs
AIP	Aeronautical Information Publication	Aeronavigācijas informācijas publikācija
AIP AMDT	AIP Amendment	AIP Labojums
AIP SUP	AIP Supplement	AIP Papildinājums
AIRAC	Aeronautical Information Regulation and Control	Aeronavigācijas informācijas regulēšana un vadība
AMHS	ATS Message Handling System	ATS ziņojumu apstrādes sistēma
ANID	Aeronautical Information Division (LGS Unit)	Aeronavigācijas informācijas daļa
A-SMGCS	Advanced Surface Movement Guidance and Control Systems	Automātiskā zemes kustību vadības un kontroles sistēma
ASV	United States of America	Amerikas Savienotās Valstis
ATM	Air Traffic Management	Gaisa satiksmes vadība
ATMG	ATM Group	ICAO Gaisa satiksmes vadības pārvaldības grupas
ATRACC	ATM system used in LGS	LGS izmantotās GSV sistēmas
ATSEP	Air Traffic Safety Electronics Personnel	Inženiertehniskais personāls
CAA	Civil Aviation Agency	Civilās aviācijas aģentūra
CAT	Category	Kategorija
CFMU	Central Flow Management Unit	Galvenā plūsmas regulēšanas struktūrvienība
CNS	Communications, Navigation and Surveillance	Sakari, navigācija un novērošana
CRCO	Central Route Charges Office (Eurocontrol)	Centrālais (Eurocontrol) maršrutu maksājumu birojs
CVOR	Conventional VOR	Parastais VOR
DME	Distance Measuring Equipment	Attāluma mērīšanas iekārta
DVOR	Doppler VOR	Doplera VOR
ECAC	European Civil Aviation Conference	Eiropas civilās aviācijas konference
ES	European Union	Eiropas Savienība
ESSIP	European Single Sky Implementation	Eiropas Vienotās debess ieviešanas plāns
EUROCONTROL	European Organization for the Safety of Air Navigation	Eiropas aeronavigācijas drošuma organizācija
FAB	Functional Airspace Block	Funkcionālais gaisa telpas bloks
FIR	Flight Information Region	Lidojuma informācijas rajons
FPMS	Flight Plan Management System	Lidojumu plānu vadības sistēma
GAT	General Air Traffic	Vispārējā gaisa satiksme

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Siviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 40 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		

GSVD	<i>Air Traffic Management Department (LGS Unit)</i>	Gaisa satiksmes vadības departaments
IAIP	<i>Integrated Aeronautical Information Package</i>	Integrētā aeronavigācijas informācijas pakete
ICAO	<i>International Civil Aviation Organization</i>	Starptautiskā civilās aviācijas organizācija
ISO	<i>International Standards Organisation</i>	Starptautiskā standartu organizācija
KDP	<i>LGS Operational Building</i>	LGS biroja ēka
KPI	<i>Key Performance Indicator</i>	Galvenais izpildes rādītājs
LCAA	<i>Latvian Civil Aviation Agency</i>	Latvijas civilās aviācijas aģentūra
LIR	<i>Flight Information Region</i>	Lidojuma informācijas rajons
LR	<i>Latvian Republic</i>	Latvijas Republika
LSSIP	<i>Latvian Single Sky Implementation</i>	Latvijas Vienotās debess ieviešanas plāns
MET	<i>Meteo</i>	Meteo
MK	<i>Cabinet of Ministers</i>	Ministru Kabinets
NEAP	<i>North European ANS Providers</i>	Ziemeļeiropas gaisa satiksmes vadības sniedzēji
NOTAM	<i>Notice to Airmen</i>	Ziņojums lidotājiem
OLDI	<i>On - Line Data Interchange Operational Meteo</i>	Līnijrežīma datu apmaiņa Operatīvā meteoroloģiskā informācija
OPMET		
PEN	<i>Pan European Network Service</i>	Paneiropas komunikāciju tīkla
P-RNAV	<i>Precision RNAV</i>	Precīzais RNAV
RL	<i>Radar Unit (LGS Unit)</i>	Radiolokācijas nodaļa
RN	<i>Navigation Unit (LGS Unit)</i>	Radionavigācijas nodaļa
SES	<i>Single European Sky</i>	Vienotās Eiropas debesis
SESAR	<i>Single European Sky ATM Research Limited company</i>	SES GSV izpēte
SIA		Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SM	<i>Ministry of Transport</i>	Satiksmes Ministrija
TACAN	<i>TACTical Air Navigation</i>	Militārās mobilās navigācijas iekārtas
TK	<i>Communication Unit (LGS Unit)</i>	Sakaru nodaļa
TMA	<i>Terminal Area</i>	Lidlauka vadības rajons
TRM	<i>Team Resource Management</i>	Komandas resursu pārvaldība
UIR	<i>Upper Information Region</i>	Augšējā informācijas zona
VOR	<i>VHF Omni - directional Radio Range</i>	Ļoti augstas frekvences visvirzienu radiobāka

Izstrādātājs:	Attīstības departaments	A.Sīviņa	07.07.05.06.2014.	Dok. versija: 1.0	Lpp. 41 no 41
Apstiprinātājs:	Valdes priekšsēdētājs	D.Tauriņš	08.07.2015		